

Kuršiai

Genties kultūra: papuošalai ir nešiosena

The Curonians

Tribal Culture According
to the Ornaments and Wear

LIETUVOS NACIONALINIS MUZIEJUS
LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS

Kuršiai

Genties kultūra: papuošalai ir nešiosena

The Curonians

Tribal Culture According
to the Ornaments and Wear

Lietuvos nacionalinis muziejus

Latvijas Nacionālais vēstures muzejs

UDK 903/904(474.5+474.3)(064)
Ku307

Knygos leidybą parėmė Lietuvos mokslo taryba (sutarties Nr. LEI-15027)

Katalogą parengė / Catalogue prepared by
Eglė Gričiuvienė (Lietuva)

Bendradarbiai / Collaborators

Gytis Grižas (Lietuva)

Zane Buža (Latvija)

Jānis Čiglis (Latvija)

Elvyra Pečeliūnaitė-Bazienė (Lietuva, tekstilė)

Žemėlapius sudarė / Maps prepared by

Gytis Grižas

Recenzavo / Reviewed by

dr. Audronė Bliujienė, dr. Birutė Salatkienė

Dailininkė / Designer

Vida Ona Kuraitė

Redaktorė / Copy editor

Daiva Stakišaitienė

Vertėjai iš latvių kalbos / Translators from Latvian

Povilas Baršys, Eglė Gričiuvienė

Vertėja į anglių kalbą / Translator into English

Virginija Rimkutė

Fotografai / Photographers

Kęstutis Stoškus (Lietuva)

Roberts Kaniņš (Latvija)

Gytis Grižas (Lietuva, tekstilė)

© Lietuvos nacionalinis muziejus, 2016

© Latvijas Nacionālais vēstures muzejs, 2016

ISBN 978-609-8039-86-3

Turinys

Ižanga	9
Galvos ir kaklo papuošalai ir jų nešiosena	
Galvos papuošalai	13
segės (19);	
sąsagos (20);	
smeigtukai (22):	
trikampe galvute, vinies formos galvute,	
rateline galvute, plokščia kiaurarašte	
galvute, netipiški smeigtukai;	
galvos dangos detalės (29);	
apgalviai (30)	
Antkaklės	32
<i>antkaklės buoželiniais galais*</i> ;	
antkaklės kūginiais galais (38);	
<i>antkaklės viela apvyniotu lankeliu;</i>	
antkaklės rakto skylutės formos	
užsegimu (38);	
antkaklės su kabliuku ir kilpele (38);	
antkaklės apvaliais pastorintais galais (41);	
antkaklės smailėjančiais galais (42);	
antkaklės kampuotais buoželiniais	
galais (42);	
antkaklės ramentiniais galais (43);	
vytinės antkaklės (43):	
kūginiais galais, kilpiniais galais,	
su kabliuku ir kilpele;	
karolinės antkaklės (49);	
antkaklės su plokštelėmis galuose (52)	
Karoliai ir jų vėriniai	53
Krūtinės papuošalai ir jų nešiosena	
Segės	66
<i>akinės segės;</i>	
<i>segės trikampe kojle;</i>	
labai profiliuotos segės (81);	
laiptelinės segės (81);	
apskritos segės (81);	

* Kursyvu pažymėta radinių grupė įtraukta į katalogą *Kuršiai. Genties kultūra laidosenos duomenimis*

Contents

Introduction	11
Head and neck ornaments and wear	
Head ornaments	16
fibulae (19);	
cylindrical clasps (20);	
pins (22):	
with triangular head, with round nail	
head-shaped, with wheel-shaped head,	
with flat openwork head, atypical pins;	
headwear decorations (29);	
headbands (30)	
Neck-rings	34
<i>neck-rings with knob-shaped terminals*</i> ;	
neck-rings with conical terminals (38);	
<i>neck-rings with wire-twisted band;</i>	
neck-rings with keyhole-shaped loop	
terminal (38);	
neck-rings with hook-and-loop clasp (38);	
solid neck-rings with thickened	
terminals (41);	
neck-rings with tapering terminals (42);	
neck-rings with knob-shaped polygonal (42);	
neck-rings with crutch-shaped terminals (43);	
plaited neck-rings (43):	
with conical terminals, with loop terminals,	
hook-and-loop clasp;	
bead neck-rings (49);	
neck-rings with terminal plates (52)	
Beads and necklaces	55
Chest ornaments and wear	
Brooches	72
<i>eye fibulae;</i>	
<i>fibulae with triangular foot;</i>	
profiled fibulae (81);	
ladder fibulae (81);	
round brooches (81);	

* Marked with the italics mentioned in the catalogue *The Curonians. Tribe Culture According to the Burial Data*

lankinės segės (82):
palenkta kojele, žieduotosios, žvaigždine kojele, ilgakojės, kryžine kojele, skliutakojės;
lankinės zoomorfinės segės (84);
lankinės aguoninės segės (87);
lankinės laiptelinės segės (90);
pasaginės segės (95):
cilindriniais galais, aguoniniais galais, buoželiniais galais, daugiakampiais galais, keturkampiais galais, žvaigždiniais galais, storėjančiais ir platėjančiais galais, zoomorfiniais galais;
plokštinės segės (112): apskritos, ovalios, keturkampės, kryžinės;
žiedinės segės (116)

Smeigtukai 120

statinėliniai smeigtukai (126);
smeigtukai apskrita galvute (126);
lazdeliniai smeigtukai (127);
smeigtukai trikampė galvute (129);
smeigtukai kryžine galvute (133);
grandinėlių skirstikliai (143)

Kabučiai 145

Rankų papuošalai ir jų nešiosena

Apyrankės 152

ankstyvos juostinės apyrankės (159);
storagalės apyrankės (159);
apyrankės išgaubtais trikampio pjūvio galais (160);
įvijinės apyrankės (161);
apyrankės smailėjančiais galais (164);
apyrankės vytu lankeliu (166);
masyvios apyrankės (166);
pusiau masyvios juostinės apyrankės (169);
apyrankės zoomorfiniais galais (173)

crossbow fibulae (82):
with bent foot, ringlet-decorated,
with star-shaped foot, with long foot,
with cruciform foot, with adze-shaped foot;
crossbow zoomorphic fibulae (84);
crossbow fibulae with poppy head-shaped knobs (87);
crossbow ladder fibulae (90);
penannular brooches (95):
with cylindrical terminals, with poppy head-shaped terminals, with knob-shaped terminals, with angular terminals, with quadrangular terminals, with star-shaped terminals, with broadening thickened terminals, with zoomorphic terminals;
flat brooches (112): round, oval, quadrangular, cruciform;
ring-shaped brooches (116)

Pins 123

pins with barrel-shaped head (126);
pins with round head (126);
crook-like pins (127);
pins with triangular head (129);
pins with cruciform head (133);
pendants-dividers (143)

Pendants 145

Arm ornaments and wear

Bracelets 155

bracelets with sash-like band (159);
bracelets with thickening terminals (160);
bracelets with hollow broadening triangular cross section terminals (160);
bracelets spiral bracelets (162);
bracelets with tapering terminals (165);
bracelets with plaited band (166);
bracelets with massive band (166);
bracelets with semi-massive sash-like band (169);
bracelets with zoomorphic terminals (173)

Žiedai 179

- ankstyvieji juostiniai žiedai;*
- įvijiniai žiedai (184);*
- žiedai atvirais galais puošta priekine dalimi (188):*
- pastorinta, ovalo formos, vyta, pinta;*
- žiedai uždaru lankeliu (192):*
- puošta priekine dalimi, juostiniai*

Aprangos detalės ir jų nešiosena

Diržai ir jų dalys 193

- diržai su sagtimis (201);*
- diržų juostų fragmentai (218);*
- diržų skirstikliai (221);*
- diržų apkalai ir kabučiai (223)*

Kuršių tekstilė 226

Kuršių archeologijos paminklai

- Žemėlapiai 240**
- Archeologijos paminklai Lietuvoje 243**
- Archeologijos paminklai Latvijoje 249**

Santrumpos 253

Nepublikuoti šaltiniai 254

Literatūra 255

Rodyklė 261

Rings 181

- early closed rings;*
- spiral rings (184);*
- rings with overlapping terminals front ornamented (188):*
- thickened, broadened, plated;*
- closed rings (192):*
- front ornamented, sash-like*

Elements of garment and wear

Belts and belt details 197

- belts with buckles (201);*
- belts strap fragments (219);*
- belts link-dividers (221);*
- belts mounts and pendants (223)*

Curonian textiles 228

Curonian archaeological sites

- Maps 240**
- Archaeological sites in Lithuania 243**
- Archaeological sites in Latvia 249**

Abbreviations 253

Written sources 254

Bibliography 255

Index 261

KURŠIAI – VIENA IŠ BALTŲ GENČIŲ, apie V a.–VI a. pradžią susiformavusi Baltijos pietrytiniame pajūryje ir savo klestėjimo laikais IX–XII a. praplėtusi gyvenamąją teritoriją šiaurės kryptimi. Dabar istorinės kuršių gyventos žemės yra Lietuvos ir Latvijos teritorijoje.

2008 m. Lietuvos nacionaliniame muziejuje buvo atidaryta trečioji bendra abiejų valstybių nacionalinių istorijos muziejų baltų genčių ciklo paroda *Kuršiai – baltų vikingai*. Be pagrindinių Latvijos nacionalinio istorijos ir Lietuvos nacionalinio muziejų rinkinių, lietuviškąją parodos dalį papildė eksponatai iš Kretingos muziejaus, Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus, Žemaičių „Alkos“ muziejaus ir Šiaulių „Aušros“ muziejaus. Parodoje buvo pristatyta per 3000 eksponatų.

Paroda siekta parodyti vienos iš turtingiausių ir savičiausių baltų genčių kultūrinį palikimą tiek materialiniu, tiek dvasiniu požiūriu. Jungtinės parodos pagrindu leidžiamas *Kuršių* katalogas analogiškas Lietuvos nacionalinio muziejaus išleistiems *Žiemgalių* ir *Sėlių* dvikalbiams katalogams. Medžiagos gausa privertė leidinį dalyti į tris dalis. 2009 m. Lietuvos nacionalinio muziejaus kartu su Latvijos nacionaliniu istorijos muziejumi parengto parodos katalogo pirmoje dalyje pristatyta kuršių genties kultūra laidosenos duomenimis. Leidinyje plačiau aptarti pagrindiniai žinomi kuršių archeologijos paminklai Lietuvoje ir Latvijoje, sudaryti trys genties egzistencijos laikotarpius atspindintys žemėlapiai, įtraukta 2390 radinių, aprašyti 167 kapų kompleksai.

Antroje *Kuršių* katalogo dalyje pristatomi tik šiai genčiai būdingi papuošalai, jų nešiosena ir aprangos detalės. Papuošalai sudaro gausiausią archeologinių radinių grupę, jie geriausiai išnagrinėti tipologijos atžvilgiu. Pagal papuošalų grupes tiksliausiai nustatoma etninė priklausomybė, atskiro archeologijos paminklo ir konkretaus kapo chronologija ir priešingai. Kataloge visas kuršių nešiotų papuošalų grupes stengiasi pristatyti remiantis jau nusistovėjusia klasifikacija (LAA), kurią teko papildyti.

Į šią katalogo dalį įtraukta 1600 eksponatų iš Lietuvos (1429) ir Latvijos (171) muziejų. Rodomi archeologiniai radiniai iš 87 radimviečių: 47 Lietuvos ir 40 Latvijos. Išsamiausiai reprezentuojami papuošalai iš kapų kompleksų: Palangos – 119, Genčių I – 85, Laivių – 45, Girkalių – 19, Lazdininkų – 15, Prysmančių – 7, Kašučių – 5, Kapeniekių – 10, Laukmuižos – 6, Darvedžių, Pukušių, Sermušių – 4, Bunkos, Alsungas Kalnių – 3, taip pat atsitiktiniai radiniai iš minėtų ir kitų laidojimo paminklų bei pavieniai papuošalai iš piliakalnių ir gyvenviečių.

Į katalogą pateko daugiau dirbinių, nei jų buvo eksponuota parodoje. Kuršių archeologijos paminklų sąrašuose aprašytos tikrai tos radimvietės, iš kurių naudoti eksponatai. Apžvalginuose tekstuose, kuriuose aptariama papuošalų tipologija, remiamasi konkrečiais pavyzdžiais iš pateiktųjų šioje dalyje, taip pat eksponatais iš pirmojoje dalyje publikuotų kapų kompleksų (pastarieji pažymėti kursyvu). Šioje katalogo dalyje tęsiama pirmosios dalies radinių numeracija (praleidus nr. 2391–2400). Siekiant kuo išsamiau ir objektyviau pristatyti kuršiams būdingus atskirų grupių papuošalus, į katalogą įtraukti radiniai iš kuo platesnio archeologijos paminklų tinklo, nevengiant radinių pasikartojimo, o atkreipiant dėmesį į jų panašumus. Radinių pagrindą sudaro VIII–XIII a. kuršių nešioti papuošalai, tačiau stengiasi parodyti kai kurių dirbinių ištakas nuo pirmųjų m. e. amžių, taip pat jų tęstinumą iki istorinės genties egzistavimo baigties XVI a. Pačios kuršių genties kultūros slinktis šiaurės kryptimi nulėmė šiek tiek vėlesnį latviškos kuršių dalies gyvavimo laiką, kur dalis eksponatų reprezentuoja deginimo papročio įsigalėjimą genties teritorijoje.

Kataloge kiekvieno daikto apraše nurodoma tiksli kapinyno metrika, prie kapo numerio pažymint laidosenos būdą: griautinis ar degintinis kapas. Taip pat stengiasi nurodyti palaidoto

žmogaus lytį. Žinoma, neturint specialių osteologinių tyrimų duomenų, mirusiojo lytis pažymėta pagal tyrėjo pateiktą nuomonę arba tradicinę į kapą dedamų įkapių komplekto sampratą. Atsitiktiniams kapinyno radiniams jokių papildomų nuorodų nėra. Prie radinių iš piliakalnių ar senovės gyvenviečių pažymėtas tikrai paminklo pobūdis. Kataloge aptariama ir tekstilė, aptikta kapų kompleksuose, iš kurių pristatomi papuošalai, o audinių fragmentai pateikiami sugrupuoti pagal priklausymą atskiriems individams.

Skelbiant eksponatus atsižvelgiama į jų tipologiją ir kiek įmanoma chronologiją, pirmenybę teikiant Lietuvoje rastiems dirbiniams. Siekiant kuo detalesnės informacijos, konkretaus radinio apraše nurodomi ir dėl objektyvių priežasčių neišlikę duomenys, kuriuos užfiksavo tyrėjas, jie pažymėti žvaigždute.

Kuršių papuošalai rodo šios genties dvasinės ir materialinės kultūros turtingumą ir savitumą, o audinių liekanos mena drabužių detales. Nešiosenos tradicijos geriausiai atsispindi laidosenoje. Tai vieni iš pagrindinių elementų, leidžiančių geriau pažinti kuršių gentį, kuri istorinių aplinkybių buvo suskaldyta ir ilgainiui įsiliejo į dvi baltų tautas – lietuvių ir latvių.

*Lietuvos nacionalinio muziejaus
Archeologijos skyriaus vedėja
Eglė Gričiuvienė*

THE CURONIANS WERE A BALTIC TRIBE, which had formed on the south-eastern coast of the Baltic Sea in the 5th cent. – early 6th cent.; during the 9th–12th cent., it prospered and had expanded northwards. Historical Curonian lands lay on the territories of the contemporary Republics of Lithuania and Latvia.

In 2008, the third joint exhibition of the Baltic tribes' cycle, prepared by the national history museums of both countries, called *Curonians: the Baltic Vikings* was opened at the National Museum of Lithuania. In addition to the main collections of the National History Museum of Latvia and the National Museum of Lithuania, the range of Lithuanian finds was significantly expanded by exhibits from the Kretinga Museum, Museum of History of Lithuania Minor, Samogitian Museum "Alka" and Šiauliai "Aušra" Museum. The display contained more than 3,000 exhibits.

The main purpose of this exhibition was to show a luxurious cultural heritage, both material and spiritual, of one of the richest and the most peculiar Baltic tribes. The catalogue *The Curonians* is analogous to previously published bilingual catalogues *The Semigallians* and *The Selonians*. Because of the exceedingly numerous material, the publication was divided into two parts. In 2009, the first part of the catalogue was published by the National Museum of Lithuania and the National History Museum of Latvia, in which Curonian tribal culture was presented on the basis of burial data. In the catalogue, the main Curonian archaeological monuments from Lithuania and Latvia were widely discussed, three maps have well depicted different periods of the tribe's existence, 2,390 finds were included, and descriptions of 167 burials were given.

The second part of the catalogue is dedicated to characteristic Curonian ornaments, their wear, and garment details. The ornaments are the most numerous and the best typed group of archaeological finds. Their groups allow the most precise determination of ethnical state and dating of an archaeological monument or a separate grave. In this catalogue, all Curonian ornament groups were presented according to an expanded traditional classification (LAA).

In this part of the catalogue, there were included 1,600 exhibits from Lithuanian (1,429) and Latvian (171) museums. A number of 87 (47 Lithuanian and 40 Latvian) archaeological sites is represented. The greatest number of the presented ornaments was found in burial complexes from Palanga (119), Genčiai I (85), Girkaliai (19), Lazdininkai (15), Prysmančiai (7), Kašučiai (5), Kapenieki (10), Laukmuiža (6), Darvdedži, Pukuži, Sermuži (4), Bunka and Alsungas Kalniņi (3); loose finds from previously mentioned and other burial monuments, hillforts, and settlements were included as well.

This catalogue includes more objects than it was displayed in the exhibition. In this list of Curonian archaeological monuments, there were included locations of the actual finds only. Introductory essays discuss the typology of the ornaments and reflect the actual finds described in this part of the catalogue, as well as those mentioned in the previous one (marked with the italics). Numeration of the exhibits is continuous (with no. 2391–2400 excluded). For the deepest objective representation of the Curonian ornaments, there were included finds from an utmost wide range of archaeological monuments; the repeating objects were used to enhance similarities among various groups of the ornaments. Most included finds are dated back to the 8th–13th cent., yet it also was attempted to reveal the origin and development of some objects since the first ages AD up to the final period of the Curonian existence in the 16th cent. Due to northward expansion of the Curonian tribe, naturally, Latvian Curonian culture had lasted longer, thus some part of the exhibits reflect the spread of cremation custom in the tribe.

Each description of the object contains precise data of the burial ground, with grave number and burial custom (inhumation or cremation) marked. Also, the sex of the deceased was mentioned, if it was possible to define. Obviously, without a special osteological research, sex was marked as gender, defined according to the opinion of the researcher or the traditional concept of a grave goods' complex. Loose finds do not have any additional remarks. Descriptions of the finds from hillforts and settlements are accompanied with type of the monument. This catalogue also includes the textiles found in actual burial complexes, thus, textile fragments were presented in groups according to their dependence to separate individuals.

The ornaments are represented according to their typology and utmost possible chronology; the priority was given to the finds from Lithuanian monuments. Aiming for the most precise information, descriptions include data, which is not extant due to objective reasons, yet was noted by the researcher (marked with *).

Curonian ornaments explicitly declare the particular luxuriance of the tribal culture, both spiritual and material; fabric fragments recall clothing details. Wearing traditions are best represented by burial customs. Ornaments and wear belong among the main elements allowing the deepest insight of the Curonian tribe, which was divided due to historical reasons, and gradually became a part of the two extant Baltic nations – Lithuanian and Latvian.

*Head of the Archaeology Department
at the Lithuanian National Museum
Eglė Gričiuvienė*

Galvos ir kaklo papuošalai ir jų nešiosena Head and neck ornaments and wear

Galvos papuošalai

Head ornaments

Galvos papuošalai: sąsaga ir smeigtukai trikampėje bei vinies formos galvutės moters griautiniame kape in situ.
Palanga, k. 100

Head ornaments: cylindrical clasp and pins with triangular and nail head-shaped in female inhumation grave in situ.
Palanga, g. 100

GALVOS PAPUOŠIMO DETALĖS, aptinkamos griautiniuose kapuose, tikrai iš dalies atspindi jų nešioseną, bet neleidžia pilniau rekonstruoti pačios kuršių moterų ir vyrų galvos dangos. Moterys dabinosi įmantria, todėl išlikę daugiau įvairių papuošalų nuo kepuraičių ar kitokių galvos apdangalų. Turima labai nedaug duomenų apie kuršių moterų galvos papuošalus senajame ir viduriniame geležies amžiuje, kur kas daugiau detalių iš vėlyvojo geležies amžiaus.

Didesnę moterų galvos papuošalų dalį sudaro turintys ne tik puošybinę, bet daugiau funkcinę paskirtį dirbiniai: segės, sąsagos, smeigtukai. Dažnai vienos moters galvos dangai susegti ir padabinti naudota keletas papuošalų. Galvos dangą susegus lankine sege paprastai kitas papuošalas nenaudotas (*Bandužiai* 22, Genčiai I 221, 254, Palanga 151), tačiau retkarčiais kartu su sege pasitaiko ir smeigtukas vinies formos galvute (*Palanga* 70) ar sąsaga (*Genčiai* I 195). Kuršių mėgtos sąsagos rečiau naudotos vienos (*Genčiai* I 63, 109, 259, *Kurmaičiai-Pajuodupiai* 10, *Laiviai* 235, *Lazdininkai* 72/2000, *Pryšmančiai* 16, 23), dažniau derintos kartu su vienu (*Genčiai* I 159, 206, 236, 251, *Laiviai* 118, 211, Palanga 20, 34a, 48, 100, *Pryšmančiai* 7, 56, 67) ar keliais smeigtukais (*Genčiai* I 79, 113, 209, *LNM* 84/1, Palanga 92, 108, 112, 113). Kartais galvos danga susegama dviem smeigtukais skirtingomis galvutėmis (*Genčiai* I 44, 79, 137, 171, Palanga 18, 95, 142, 143, 176, *Pryšmančiai* 21). Šalia minėtų funkcionalių papuošalų – sąsagos, sąsagos ir smeigtuko ar kelių smeigtukų – moterų galvos danga dar būna padabinta įvijomis bei kitomis detalėmis (*Genčiai* I 13, 35, 46, 79, 86, 113, 232, 260, *LNM* 76, Palanga 11, 142, 144, 334, *Pryšmančiai* 7).

Lankinės žieduotosios segės (A. Tautavičius, 178a) yra žalvarinės arba sidabrinės, apie 10 cm ilgio ir ilgesnės, turi platoką kojėlę ir liemenėlį, puoštą žiedeliais, tarpuose dengtą plona žalvario ar sidabro dekoruota skardele, kartais su stiklo akute. Šių segių stilistika kildinama iš Sembos. Lankinės žieduotosios segės būdingos baltų gentims, dėvėtos kuršių ir žemaičių gyventojų teritorijoje. Kuršių moterų jos buvo mėgtos galvos dangai susegti. Tokios segės paplito V a.–VI a. pradžioje, nešiotos iki VIII a.–IX a. pradžios (*Bandužiai* 22, *Bandužiai*, *Genčiai* I 195, 221, 254, *Kiauleikiai*, *Laiviai* 269, *Lazdininkai* 72/2000, *Palanga* 70, 151).

Cilindrinės sąsagos – vienas paslaptingiausių prokuršių ir kuršių dirbinių, ilgą laiką naudotas mažai pakitusios formos ir gamintas iš tų pačių medžiagų: odos, metalo, tošies. Tai puošnus funkcionalus papuošalas, aptinkamas tikrai kuršių moterų kapuose prie galvos, bet ne ant galvos ar po galva, dažniausiai dešinėje pusėje, atrodo, buvo skirtas galvos dangai susegti. Sąsagų randama senojo geležies amžiaus antroje pusėje (*Mazkatuži* 5) ir viduriniame geležies amžiuje (*Kurmaičiai-Pajuodupiai* 10, *Lazdininkai* 72/2000), o gausiausiai – VIII a.–IX a. I pusės moterų kapuose pietinėse kuršių žemėse (*Genčiai* I 159, 195, 206, 259, *LNM* 76, *Laiviai* 118, 120, 269, *Palanga* 11, 20, 34a, 100, 108, 112, *Pryšmančiai* 16, 23, 67).

Cilindro formos sąsagos buvusios 3–4 cm aukščio, apie 3,5 cm skersmens, nors dažniausiai aptinkamos deformuotos. Ilgą laiką gyvavo itin puošnios sąsagos iš dviejų stačiakampių plokštelių, sukabintų dviem kabliukais, ir penkių–septynių lygiagrečių eilučių odos juostelių. Plokštelės dažniausiai dengtos ornamentuotu plonu sidabro lakšteliu ar tankiais sidabro, alavo bei žalvario spurgeliais. Odos juostelės paprastai tankiai padengtos plonomis žalvario sankabėlėmis. Dažnai šių sąsagų vidus išklotas beržo tošies pamušalu, matyt, dirbinio standumui ir pilnumui palaikyti.

Prieš išnykdamos sąsagos kiek pakeitė savo konstrukciją ir, nebetekusios dviejų dalių plokštelių užsegimo, tapo panašesnės į sąsmaugas. Vėlyvesnės ir paprastesnės, iš plonos žalvarinės skardos dirbdintos, kukliai ornamentuotos cilindro formos sąsmaugos kuršių moterų kapuose aptinkamos IX–X a. (*Genčiai* I 63, 86, 109, 113, *LNM* 76, *LNM* 84/1, *Laiviai* 235, *Palanga* 92, 113, 144, *Pryšmančiai* 7, 56).

Tiek sąsagų iš juostelių, tiek skardinių sąsmaugų viduje dažnai yra išlikę vilnonio audinio, veikiausiai nuo galvos dangos. Kai kurios sąsagos į kapą dėtos kaip papildoma įkapė, todėl jų viduje dar aptinkamas įstatytas miniatiūrinis puodukas, įvija ar gintaro gabaliukas.

Beveik visada su vėlyvosiomis sąsagomis bei sąsmaugomis kartu aptinkami ir smeigtukai galvos dangai.

Smeigtukai trikampe galvute esti 13–17 cm ilgio, gana standartinėmis apie 4 cm pločio galvutėmis. Smeigtukų galvutės dažniausiai kiauraraštės su smulkiomis skylutėmis, kuriose paprastai buvę spurgeliai. Smeigtukai žalvariniai, galvučių paviršius kartais alavuotas, spurgeliai žalvariniai ar alaviniai. Smeigtukai nešioti tikrai kuršių moterų VIII–X a., jie aptinkami paprastai dešinėje galvos pusėje (*Genčiai* I 171, *Palanga* 20, 95, 100, 112, 113, 123, 142, 334, *Pryšmančiai* 7, 21, 26).

Smeigtukai vinies formos karpyta galvute, atrodo, buvo skirti taip pat moterų galvos apdangalui prisegti. Smeigtukų galvutės apskritos, dažniausiai karpytais pakraščiais, 1,8–2,5 cm skersmens, visada žalvarinės, kartais dengtos ornamentuota sidabro plokštele. Smeigtukų adatos geležinės, palyginti su galvute, gana grubios, išlikusios prastai, siekia iki 15–18 cm ilgio. Dažnai ant jų aptinkama apsukto vilnonio siūlo, matyt, kad geriau užfiksuotų įsmeigtą adatą (*Genčiai* I 44, 54, 65, 79, 113, 209, *LNM* 76, *LNM* 84/1, *Gintališkė*, *Kapenieki* 30, *Laiviai* 373, *Palanga* 4, 18, 113, 143, *Pryšmančiai* 21). Pasitaiko ir grynai žalvarinių smeigtukų plona adata, apskrita, kiek mažesne, 1–1,9 cm skersmens galvute (*Griežė* k. d. II, *Jazdaičiai*, *Laiviai* 364, 373).

Šios rūšies smeigtukai kuršių moterų nešioti IX–XI a., žalvarine adata – kiek vėlyvesni, aptinkami tikrai degintiniuose kapuose. Randami moterų kapuose pakaušio srityje, paprastai kartu su sąsaga ar sąsmauga bei smeigtuku dešinėje galvos pusėje. Šių smeigtukų pasitaiko ir

vyrų kapuose (Genčiai I 44, Kapenieki 30), taip pat degintiniuose (Griežė k. d. II, Laiviai 373), kur sunkiau nustatyti mirusiojo lytį. Latvijos archeologų nuomone, degintiniuose vyrų kapuose aptinkami smeigtukai itin ilga adata buvo skirti kailiams susmeigti.

Smeigtukai rateline kiaurarašte galvute, naudoti kuršių moterų galvos apdangalui susegti, randami dažniausiai dešinėje mirusiosios galvos pusėje. Smeigtukai 15–20 cm ilgio, 3–3,4 cm skersmens galvute, kurios viduryje – rombo formos plokštelė, įrėminta ratuku (Genčiai I 102, 130, LNM 84/1, Laiviai 211, 221, 225, Lankas, Palanga 31). Smeigtukų galvutės kartais dengtos sidabro plokštele, alavuotos, puoštos viena ar keturiomis mėlyno stiklo akutėmis. Tokiais smeigtukais kuršių moterų dabinosi IX–X amžiuje.

Smeigtukai plokščia kiaurarašte karpytais pakraščiais galvute masyvesni, 16–44 cm ilgio, 2,7–4,4 cm skersmens galvutėmis. Smeigtukai žalvariniai, adatos dalis arčiau galvutės rombo pjūvio, kartais ornamentuota (Genčiai I 8, LNM 76, Girkaliai, Griežė k. d. VI, Kapsėde, Kiauleikiai, Laiviai, Palanga 4, 18, 34a, 113, 176, Pryšmančiai 56). Smeigtukų galvutės dažnai labai puošnios, dengtos ornamentuota žalvarine, alavine ar sidabrine plokštele arba tiesiog alavuotos, kartais dar inkrustuotos mėlyno stiklo akutėmis (Genčiai I 11, 93, 137, Pryšmančiai 12). Šiais smeigtukais kuršių moterų puošėsi IX–XI a., degintiniuose kapuose šiaurinėje kuršių gyventojų dalyje jų aptinkama iki XII–XIII a. Smeigtukai buvo skirti galvos dangai susegti (O. Kuncienė), tačiau jų išskirtinis ilgis ir padėtis kape leistų atkreipti dėmesį į archeologo V. Vaitkevičiaus nuomonę, kad tai galėjusi būti papildoma simbolinė moters įkapė, naudota vilnos kuodeliui prismeigti.

Smeigtukai išstęsto rombo formos galvute, skirti moterų galvos apdangalui susegti, kuršių teritorijoje aptinkami rečiau. Gerokai ilgesni smeigtukai, panašūs į naudotus lamatiečių, nešioti VIII–IX a. (Laiviai 118).

Rečiau pasitaikantys kuršių moterų galvos papuošalai – **netipiški smeigtukai**: smeigtukai iš trijų tarpusavyje sujungtų apskritų plokštelių trikampė galvute, nešioti VII–VIII a. (Genčiai I 236, Laiviai 107), smeigtukai kryžine galvute, dėvėti VIII–IX a. (Palanga 48, Pryšmančiai 67). Visi jie nedideli, gaminti iš žalvario, jų galvutės dažniausiai dekoruotos sidabro plokštele ar alavuotos.

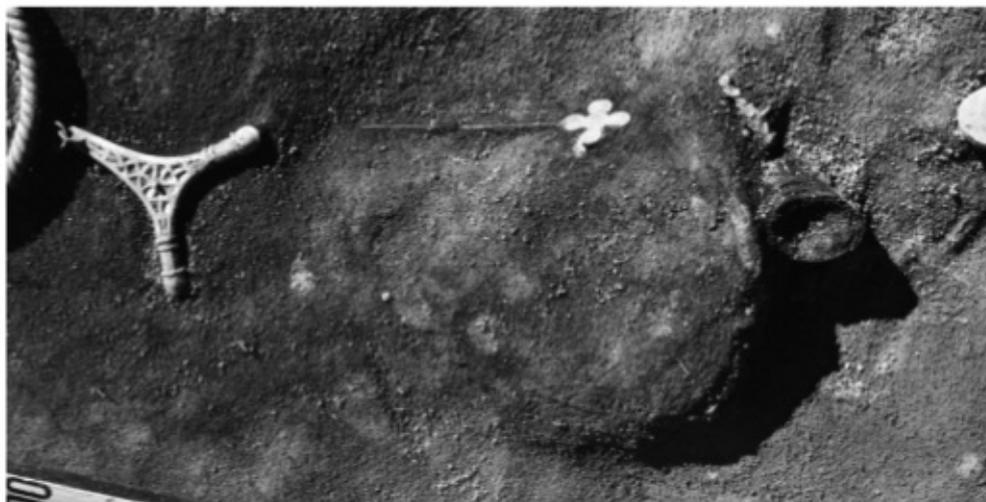
Kuršių moterų **galvos danga** kaktos srityje buvo dekoruojama iš plonų vielučių supintu kelių eilių tarsi grandelių žieduočiu (Genčiai I 79, 86, Palanga 144) ar tarpusavyje sukabintų **grandelių eilute** su įkabintais lyg grandinėlių porų kutais, sujungtais trikampaiais klevo sėklos formos kabučiais gale (Genčiai I 13, 35, 113). Dažnai galvos dangos pakraštys puoštas smulkių įvijėlių eilute (Genčiai I 232, Palanga 11, 334), kuri kartais pagyvinama karoliuku ar kabučiu (Genčiai I 260, Pryšmančiai).

Kuršės puošėsi ir **apgalviais** – ant lininio pluošto suvertomis žiedinėmis įvijomis (Genčiai I, Genčiai II 4, Girkaliai 23). Šiaurės Kurše XIII–XIV a. moterų dėvėti net kelių metrų ilgio įvijiniai apgalviai su prikabintomis grandinėlėmis ir žvangučiais (Laukmuiža 9).

Vaikų kapuose aptinkami galvos papuošimai iš vingele suformuotos plonos vielutės, matyt, laikytini apgalviais (Griežė, Griežė 15, 32, Laiviai 317).

Apgalviai iš audinio su nugaros pusėje pritvirtintomis metalinėmis detalėmis ir kabučiais būdingi latgalių ir sėlių gentims, tačiau XIII–XIV a. žinomi ir Šiaurės Kurše (Lejaskrogs).

XVI a. kuršės galvas dabino apgalviais-vainikais iš žalvario juostos (Griežė II 7). Tuo laikotarpiu Latvijos teritorijoje ir Kurše paplito apgalviai, apsiūti mažomis žalvario plokštėmis su skylutėmis kampuose, jų pagrindui naudota tošis ar karna, aptraukta vilnoniu, rečiau lininiu audiniu, o XVII a. Kurše nešioti apgalviai, puošti pusrutulio formos metaliniais rutulėliais, atrodė kaip karūnos (Sermuži 7). Vėliau tokie apgalviai tapo latvių tautinio kostiumo dalimi.

Galvos papuošalai: sąsaga ir smeigtukas kryžine galvute moters griautiniame kape in situ. Palanga, k. 48
 Head ornaments: cylindrical clasp and pin with cruciform head in female inhumation grave in situ. Palanga, g. 48

HEAD DECORATION DETAILS, found in inhumation graves, reflect the wear just partially, and thus do not enable the complete reconstruction of Curonian headwear. Due to more variations of the cap or other headwear decorations extant, it can be presumed, that female head decorations were more elaborate. Most headwear ornaments, dated back to the 1st–8th cent., had decayed; the greatest part of extant headwear decorations are dated back to the 8th–13th cent.

Most head ornaments, like fibulae, clasps and pins, were both decorative and functional. Usually, female headwear was fastened and adorned by several items at once, with an exception for the crossbow fibulae: these were used as a single ornament (*Bandužiai* 22, Genčai I 221, 254, Palanga 151). Occasionally, crossbow fibulae were used together with a nail-head-shaped pin (*Palanga* 70) or a cylindrical clasp (*Genčai I* 195). Curonian favourable cylindrical clasps were seldom used as single headwear decorations (Genčai I 63, 109, 259, Kurmaičiai-Pajuodupiai 10, Laiviai 235, *Lazdininkai* 72/2000, *Pryšmančiai* 16, 23); most often, the clasps were worn together with a pin (Genčai I 159, 206, 236, 251, *Laiviai* 118, 211, Palanga 20, 34a, 48, 100, *Pryšmančiai* 7, 56, 67) or with several pins (Genčai I 79, 113, 209, *LNM* 84/1, Palanga 92, 108, 112, 113). Occasionally, the headwear was fastened with two different pins (Genčai I 44, 79, 137, 171, Palanga 18, 95, 142, 143, 176, *Pryšmančiai* 21). In some cases, functional headwear decorations – a clasp, a clasp and a pin, or several pins – were accompanied by spirals and other decorative details (Genčai I 13, 35, 46, 79, 86, 113, 232, 260, *LNM* 76, Palanga 11, 142, 144, 334, *Pryšmančiai* 7).

Crossbow ringlet-decorated fibulae (A. Tautavičius, 178a) were made of bronze or silver, approximately 10 cm long and longer. They were of a rather broad foot and body, spaced by ringlets. The intersections were plated with thin decorated tin of bronze or silver; in some cases, the tin was decorated with a glass eye-inlay. Stylistically, these fibulae originate from Sambia. However, these fibulae were characteristic to all Baltic tribes, and were worn by Curonians and Samogitians. These were the fibulae, Curonian women used to pin their headwear with. The fibulae did spread in the 5th cent. – early 6th cent. and were used up to the 8th cent. – early 9th cent. (*Bandužiai* 22, *Bandužiai*, Genčai I 195, 221, 254, *Kiauleikiai*, *Laiviai* 269, *Lazdininkai* 72/2000, Palanga 70, 151).

Cylindrical clasps were the most mysterious items, used by proto-Curonians and Curonians; for a long time, they significantly changed neither in form, nor in materials (leather, metal and birch bark). It was an ornate functional ornament, found but in Curonian women

burials. Usually, they were placed on the right side of the head, but not on top or underneath. Apparently, the clasps were used for headwear fastening. They are dated back to the second half of the Roman Period (Mazkatuži 5) and Migration Period (Kurmaičiai-Pajuodupiai 10, *Lazdininkai* 72/2000); the biggest amount of clasps, found in southern Curonian female graves, is dated to the 8th cent. –1st half of the 9th cent. (Genčiai I 159, 195, 206, 259, LNM 76, *Laiviai* 118, 120, 269, Palanga 11, 20, 34a, 100, 108, 112, *Pryšmančiai* 16, 23, 67). Cylinder-shaped clasps were of 3–4 cm height, approximately 3.5 cm in diameter; most often, they were found deformed.

For a long period the clasps were very ornate, consisting of two rectangular plates, shut by two hooks, and 5–7 parallel leather strips. The plates were usually decorated with a thin ornamented silver tin, or densely filled with silver, tin or bronze studs. Mostly, the leather strips were densely covered by thin bronze wire bracers. The clasps were often lined with birch bark, which, apparently, used to keep the round shape of the ornament.

Just before extinction, the clasps did change in construction: no bi-partite plates were used; clasps became more like cylindrical spirals. The later simple cylinder-shaped clasps, made of thin bronze tin, were poorly ornamented; they were placed in Curonian female graves, dated back to the 9th–10th cent. (Genčiai I 63, 86, 109, 113, LNM 76, LNM 84/1, *Laiviai* 235, Palanga 92, 113, 144, *Pryšmančiai* 7, 56).

Inside the clasps, there often was found some extant wool cloth; most likely, it was remnants of the headwear. Some clasps were put as additional grave-goods, therefore a miniature clay pot, a spiral or a piece of amber was placed inside.

Usually, the late forms of clasps were used together with headwear pins.

Pins with triangular head were 13–17 cm long with heads of typical approximate width of 4 cm. Pin heads were mostly openwork, with fine perforation, usually filled by with studs. The pins were made of bronze; sometimes, the head surface was tinned; studs were made of bronze or tin. These pins were worn by Curonian women during the 8th–10th cent.; usually, they were placed on the right side of the head (Genčiai I 171, Palanga 20, 95, 100, 112, 113, 123, 142, 334, *Pryšmančiai* 7, 21, 26).

Pins with nail head-shaped cut-out head, apparently, were also used for female headwear fastening. Pin heads were round, 1.8–2.5 cm in diameter, sometimes – with cut-out edges. They were made of bronze, yet sometimes decorated with an ornamented silver plate. Pin nails were 15–18 cm long, made of iron, rude in appearance, especially in comparison with elaborate heads, and poorly extant. The nail was often wrapped with a piece of wool thread, probably, for securing the pin in the cloth (Genčiai I 44, 54, 65, 79, 113, 209, LNM 76, LNM 84/1, *Gintališkė*, *Kapenieki* 30, *Laiviai* 373, Palanga 4, 18, 113, 143, *Pryšmančiai* 21). There were also found some bronze pins with a thin bronze nail and small round head of 1–1.9 cm in diameter (*Griežė* g. p. II, *Jazdaičiai*, *Laiviai* 364, 373).

Curonian women used these pins during the 9th–11th cent.; pins with bronze nail appeared somewhat later, and have been found in cremation graves only. They are found at the back of the head, usually placed together with a cylindrical clasp, and with a pin on the right side of the head. These pins were also found in some male graves (Genčiai I 44, *Kapenieki* 30) and hardly gender-determinable cremation burials (*Griežė* g. p. II, *Laiviai* 373). According to some Latvian archaeologists, pins with a very long nail, found in cremated male graves, were used for fastening the fur.

Pins with wheel-shaped openwork head were used by Curonian women for headwear fastening; usually, they were found on the right side of the head. Pins were 15–20 cm long; the head was 3–3.4 cm in diameter, shaped as a circle with a central rhomboid plate (Genčiai I 102, 130, LNM 84/1, *Laiviai* 211, 221, 225, *Lankas*, Palanga 31). In some cases, pin heads were plated with silver, tinned or decorated with one or four blue glass eye-inlays. These pins were used during the 9th–10th cent.

Pins with flat openwork head with cut-out edges were rather massive, 16–44 cm long, with head of 2.7–4.4 cm in diameter. Pins were made of bronze. The upper part of the nail was of rhomboid cross-section; in some cases, it was ornamented (Genčai I 8, LNM 76, Girkaliai, Griezė g. p. VI, Kapsėde, Kiauleikiai, Laiviai, Palanga 4, 18, 34a, 113, 176, Pryšmančiai 56). Usually, pin heads were very ornate, decorated either with an ornamented bronze, tin or silver plate, or just tinned; in some cases, it was additionally decorated with blue glass eye-inlays (Genčai I 11, 93, 137, Pryšmančiai 12). These pins were used by Curonian women during the 9th–11th cent.; the latest pins, found in the northern Curonian cremation graves, date back to the 12th–13th cent. Such pins were used for headwear fastening (O. Kuncienė). However, due to their extreme length and position in the grave, an opinion of the archaeologist V. Vaitkevičius, stating, that it might be an additional female grave-good with symbolical meaning, used for pinning a wool tow, deserves a note.

Curonian females rarely did use **pins with elongated rhomboid head** for fastening their headwear. However, the used pins were much longer, alike to Lamatian pins, and were used in the 8th–9th cent. (*Laiviai* 118).

There were found just few **atypical pins**, such like pins with the head of three triangularly joined round plates, used in the 7th–8th cent. (Genčai I 236, *Laiviai* 107), or pins with a cruciform head, worn in the 8th–9th cent. (Palanga 48, *Pryšmančiai* 67). All items were rather small, made of bronze, and, usually, their heads were plated with silver or just tinned.

The forehead section of the Curonian female **headwear was decorated** with a somewhat mesh of joined ringlets, made of thin wire (Genčai I 79, 86, Palanga 144). There were also found decorations of a **single row of joined ringlets**, to which some chain-pair fringes, terminally joined by triangular maple-seed-shaped pendants, were attached (Genčai I 13, 35, 113).

Quite often, the headwear edge was decorated with a row of fine spirals (Genčai I 232, Palanga 11, 334), which in some cases was spaced by a bead or a pendant (Genčai I 260, *Pryšmančiai*).

Curonian female also used to ornate their heads with **headbands**, made of ring-like spirals, strung on a flax thread (Genčai I, Genčai II 4, Girkaliai 23). In northern part of Curonian lands, in the 13th–14th cent., women used to wear spiral headbands in length of several meters, with multiple chains and spherical bells attached (*Laukmuiža* 9).

In infant graves, there were found head decorations of waveleted thin wire, probably, representing childish headbands (Griezė, *Griezė* 15, 32, *Laiviai* 317).

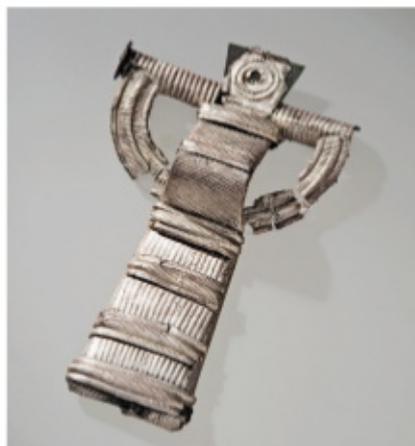
Headbands, made of cloth and decorated on the back with metal details and pendants, were more characteristic for Latgallians and Selonians. However, some similar head decorations were found in northern Curonian burials, dated back to the 13th–14th cent. (*Lejaskrogs*).

In the 16th cent., Curonian females used to decorate their heads with headbands, made of bronze tin (*Griezė II* 7). During this period, in Curonia and contemporary Latvian territories, the headbands with a basis out of birch bark or lime bast, faced with woollen or, more seldom, linen cloth, stitched with small bronze terminally-punched plates, had spread. In the 17th cent., local female wore headbands, decorated with hemispherical metal balls, looking like crowns (*Sermuži* 7). Later on, such headbands became a part of the Latvian national costume.

2401

2401. **Lankinė žieduotoji segė**
VI–VIII a.
sidabras, geležis
aukštis 10,2 cm, pl. 11,2 cm
Bandužiai MLIM GEK 48087
Lit.: Stankus, 1995, p. 49–50, pav. 46;
Bliujienė, 1999, p. 81.
2402. **Lankinė žieduotoji segė, dengta skardele, ornamentuota**
VIII a.–IX a. pr.
žalvaris, geležis, alavuota
ilg. 10 cm, pl. 11,1 cm, kojelės pl. 3,3 cm
Genčiai I, g. k. 221 (LNM 170; moters)
LNMAR 694:1915
Lit.: Bliujienė, 1999, p. 81, pav. 13.
2403. **Lankinė žieduotoji segė, dengta skardele, ornamentuota**
VIII a.–IX a. pr.
sidabras, adata: žalvaris
įvijos strypas: geležis
ilg. 10 cm, pl. 8,8 cm, kojelės pl. 3,1 cm
Genčiai I, g. k. 254 (LNM 188; moters)
LNMAR 694:2008
2404. **Lankinė žieduotoji segė, dengta skardele, ornamentuota, puošta *akute**
VIII a.
žalvaris, sidabras, *stiklas, *geležis
ilg. 9,6 cm, kojelės pl. 3,1 cm
Kiauleikiai LNM AR 4:179
Lit.: Bliujienė, 1999, p. 82, pav. 14:2;
Tautavičienė, 1981, p. 11, nr. 71.
- * **Lankinės žieduotosios segės fragmentai**
VIII a.–IX a. pr.
žalvaris, sidabras, mėlynas stiklas, geležis
Palanga, g. k. 151 (moters) LNM AR 396:1214b
Lit.: Volkaitė-Kulikauskienė, 1964b, pav. 7, 8;
Tautavičius, 1978a, p. 41.
2401. **Crossbow ringlet-decorated fibula**
6th–8th cent.
silver, iron
height 10.2 cm, width 11.2 cm
Bandužiai MLIM GEK 48087
Bibl.: Stankus, 1995, p. 49–50, ill. 46;
Bliujienė, 1999, p. 81.
2402. **Crossbow ringlet-decorated fibula, plated, ornamented**
8th cent. – early 9th cent.
bronze, iron, tinned
length 10 cm, width 11.1 cm,
foot width 3.3 cm
Genčiai I, i. g. 221 (LNM 170; female)
LNMAR 694:1915
Bibl.: Bliujienė, 1999, p. 81, ill. 13.
2403. **Crossbow ringlet-decorated fibula, plated, ornamented**
8th cent. – early 9th cent.
silver, tongue – bronze, spring rod – iron
length 10 cm, width 8.8 cm,
foot width 3.1 cm
Genčiai I, i. g. 254 (LNM 188; female)
LNMAR 694:2008
2404. **Crossbow ringlet-decorated fibula, plated, ornamented, decorated with *blue glass eye-inlay**
8th cent.
bronze, silver, *glass, *iron
length 9.6 cm, foot width 3.1 cm
Kiauleikiai LNM AR 4:179
Bibl.: Bliujienė, 1999, p. 82, ill. 14:2;
Tautavičienė, 1981, p. 11, no 71.
- * **Fragments of crossbow ringlet-decorated fibula**
8th cent. – early 9th cent.
bronze, silver, blue glass, iron
Palanga, i. g. 151 (female) LNMAR 396:1214b
Bibl.: Volkaitė-Kulikauskienė, 1964b, ill. 7, 8;
Tautavičius, 1978a, p. 41.

2404

<p>2405. Lankinės žieduotosios segės kojėlė, ornamentuota
VIII a.
sidabras
kojėlės pl. 2,3 cm
Kiauleikiai LNM AR 4:178
<i>Lit.: Tautavičienė, 1981, p. 11, nr. 70.</i></p>	<p>2405. Foot of crossbow ringlet-decorated fibula, ornamented
8th cent.
silver
foot width 2.3 cm
Kiauleikiai LNM AR 4:178
<i>Bibl.: Tautavičienė, 1981, p. 11, no 70.</i></p>
<p>2406. Cilindrinė sąsaga (?) iš 4 juostelių, *apsuktų siaura metalo juostele, apnykusi
III a.
žalvaris, oda
aukštis 2 cm
Mazkatuži, g. k. 5 (moters) LNVMA 9935:4</p>	<p>2406. Cylindrical clasp (?) of 4 strips, *twisted with narrow bronze strip, partially decayed
3rd cent.
bronze, leather
height 2 cm
Mazkatuži, i. g. 5 (female) LNVMA 9935:4</p>
<p>2407. Cilindrinės sąsagos dalis iš *juostelių ir 2 susegamų plokštelių priekinėje dalyje, ornamentuotų *spurgeliais
VI a. 2 p.
žalvaris, *oda
aukštis 2,9 cm
Kurmaičiai-Pajuodupiai, g. k. 10 (moters) LNM AR 658:28</p>	<p>2407. Fragment of cylindrical clasp, of *strips and 2 front clasp mounts, ornamented *with studs
2nd half of the 6th cent.
bronze, *leather
height 2.9 cm
Kurmaičiai-Pajuodupiai, i. g. 10 (female) LNM AR 658:28</p>
<p>2408. Cilindrinė sąsaga iš (*7) juostelių, apsuktų vielos sankabėlėmis, ir 2 susegamų plokštelių priekinėje dalyje, su *tošies įdėklu viduje
VIII–IX a.
oda, žalvaris, sidabras, tošis
aukštis 4,2 cm
Palanga, g. k. 11 (paauglės) LNM AR 396:83a</p>	<p>2408. Cylindrical clasp of (*7) strips, twisted with wire bracers, with 2 front clasp mounts and *birch bark lining
8th–9th cent.
leather, bronze, silver, birch bark
height 4.2 cm
Palanga, i. g. 11 (female teenager) LNM AR 396:83a</p>

2408

2409

2410

- 2409–2410. **Cilindrinės sąsagos iš 7, antra iš 6 juostelių, apsuktų vielos sankabėlėmis, ir 2 susegamų ornamentuotų plokštelių priekinėje dalyje, pirma su tošies įdėklu, antra su audiniu viduje, deformuotos**
IX a. 1 p.
oda, žalvaris, alavuota, tošis; oda, žalvaris, alavuota, vilna
aukštis 4 cm; 4,3 cm, sk. 6×2 cm; 5,5×2 cm
Palanga, g. k. 20, 100 (moterų) LNM AR 396:163, 753
Lit.: Bliujienė, 2006, p. 127, pav. 1:2, 7.

- 2409–2410. **Cylindrical clasps of 7 and 6 strips, twisted with wire bracers, with 2 front clasp mounts, ornamented, birch bark lining, latter – with fabric inside, deformed**
1st half of the 9th cent.
leather, bronze, tinned, birch bark; leather, bronze, tinned, wool
height 4 cm; 4.3 cm,
diameter 6×2 cm; 5.5×2 cm
Palanga, i. g. 20, 100 (female) LNM AR 396:163, 753
Bibl.: Bliujienė, 2006, p. 127, ill. 1:2, 7.

- 2411–2412. Cilindrinės sąsagos iš 5 (*7), kita iš 7 juostelių, apsuktų vielos sankabėlėmis, ir 2 puoštų spurgeliais susegamų plokštelių priekinėje dalyje, su tošies įdėklu ir audiniu viduje
IX a. 1 p., VIII–IX a.
oda, žalvaris, sidabras, tošis, vilna
aukštis 4,5 cm; 4 cm,
sk. 6×4,2 cm; 6,8×1,1 cm
Palanga, g. k. 108 (moters), atsit.

LNM AR 396:818, 3170

Lit.: Bliujienė, 2006, p. 127, pav. 1:3.

2413. Cilindrinė sąsaga iš 7 juostelių su *vielutėmis ir 2 puoštų spurgeliais susegamų plokštelių priekinėje dalyje, su tošies įdėklu ir audiniu viduje
IX a.
oda, žalvaris, tošis, vilna
aukštis 4 cm
Genčiai I, g. k. 159 (LNM 122; moters)

LNM AR 694:1071a

2414. Cilindrinė sąsaga iš 6 apsuktų vielutėmis juostelių ir 2 puoštų spurgeliais susegamų plokštelių priekinėje dalyje, su tošies *įdėklu ir audiniu viduje
VIII a.–IX a. 1 p.
oda, žalvaris, *sidabras, tošis, vilna
aukštis 3,6 cm
Genčiai I, g. k. 259 (LNM 193; moters)

LNM AR 694:2044

- * Cilindrinė sąsaga iš juostelių su vielutėmis ir 2 susegamų plokštelių priekinėje dalyje, apnykusi, su audiniu viduje
IX a.
žalvaris, sidabras, oda, vilna
aukštis 4 cm
Pryšmančiai, g. k. 16 (moters) LNM AR 3:210a

2415

- 2415–2416. Cilindrinės sąsmaugos iš ornamentuotos skardelės su audiniu viduje
IX a. 1 p.
žalvaris, vilna
aukštis 3,8 cm; 3,6 cm
Palanga, g. k. 92, 144 (moterų)

LNM AR 396:672, 1157a

- 2411–2412. Cylindrical clasps of 5 (*7) and 7 strips, twisted with wire bracers, with 2 front clasp mounts, decorated with studs, birch bark lining – with fabric inside

1st half of the 9th cent., 8th–9th cent.
leather, bronze, silver, birch bark, wool
height 4.5 cm; 4 cm,
diameter 6×4.2 cm; 6.8×1.1 cm

Palanga, i. g. 108 (female), loose find

LNM AR 396:818, 3170

Bibl.: Bliujienė, 2006, p. 127, ill. 1:3.

2413

2413. Cylindrical clasp of 7 strips with *thin wire, 2 front clasp mounts, decorated with studs, birch bark lining, with fabric inside
9th cent.
leather, bronze, birch bark, wool
height 4 cm
Genčiai I, i. g. 159 (LNM 122; female)

LNM AR 694:1071a

2414. Cylindrical clasp of 6 wire-twisted strips, 2 front clasp mounts, decorated with studs, birch bark *lining, with fabric inside
8th cent. – 1st half of the 9th cent.
leather, bronze, *silver, birch bark, wool
height 3.6 cm
Genčiai I, i. g. 259 (LNM 193; female)

LNM AR 694:2044

- * Cylindrical clasp of strips with wires, 2 front clasp mounts, partially decayed, with fabric inside
9th cent.
bronze, silver, leather, wool
height 4 cm
Pryšmančiai, i. g. 16 (female) LNM AR 3:210a

- 2415–2416. Cylindrical clasps of bronze tin, ornamented, with fabric inside
1st half of the 9th cent.
bronze, wool
height 3.8 cm; 3.6 cm
Palanga, i. g. 92, 144 (female)

LNM AR 396:672, 1157a

- 2417–2418. **Cilindrinų sąsmaugų iš ornamentuotos skardelės fragmentai su audiniu viduje**

IX a.

žalvaris, dvispalvė vilna; žalvaris, vilna
aukštis *4 cm; *3,5 cm, sk. *4,7 cm

Genčiai I, g. k. 109, 113 (LNM 90, 93; moterų)
LNM AR 694:849, 876

- 2419–2420. **Cilindrinų sąsmaugų iš skardelės, pirmoji ornamentuota, fragmentai su audiniu viduje**

IX–X a., X a.

žalvaris, vilna

Pryšmančiai, g. k. 56; Genčiai I, g. k. 35
(LNM 21; moterų) LNM AR 3:470, AR 694:153a

2421

- 2421–2424. **Cilindrinės sąsmaugos iš ornamentuotos skardelės, aplūžusios, pirmoji su *audiniu viduje**

IX a.

žalvaris

aukštis 3,7 cm; 3,7 cm; 3,9 cm; 3,9 cm

Genčiai I, g. k. 63, 86 (LNM 44, 67);

Pryšmančiai, g. k. 7;

Laiviai, g. k. 235 (LNM 236; moterų)
LNM AR 694:398, 544, AR 3:172, AR 2:1475

- 2425–2427. **Smeigtukai trikampė galvute, puošta smulkiomis skylutėmis, apnykę**

IX a. 1 p.

žalvaris

ilg. 13,7 cm; 15 cm; 16,8 cm,

galvučių aukštis 2,8 cm; 5 cm; 3,9 cm

Pryšmančiai, g. k. 7; Palanga, g. k. 20, 95
(moterų) LNM AR 3:152, AR 396:162, 695

2428. **Smeigtukas trikampė galvute, dengta *plokštele su spurgeliais, adatos galas nulūžęs**

IX a.

žalvaris; alavuota

ilg. 16,4 cm, galvutės pl. 4,45 cm

Pryšmančiai, g. k. 26 (moters) LNM AR 3:283

- 2417–2418. **Cylindrical clasps of bronze tin, ornamented, fragments, with folded twill weave fabric inside**

9th cent.

bronze, bi-colour wool; bronze, wool
height *4 cm; *3.5 cm, diameter *4.7 cm

Genčiai I, i. g. 109, 113 (LNM 90, 93; female)
LNM AR 694:849, 876

- 2419–2420. **Cylindrical clasps of bronze tin, fragments, first – ornamented; with fabric inside**

9th–10th cent., 10th cent.

bronze, wool

Pryšmančiai, i. g. 56;

Genčiai I, i. g. 35 (LNM 21; female)

LNM AR 3:470, AR 694:153a

- 2421–2424. **Cylindrical clasps of bronze tin, ornamented, broken, first – *with fabric inside**

9th cent.

bronze

height 3.7 cm; 3.7 cm; 3.9 cm; 3.9 cm

Genčiai I, i. g. 63, 86 (LNM 44, 67);

Pryšmančiai, i. g. 7;

Laiviai, i. g. 235 (LNM 236; female)

LNM AR 694:398, 544, AR 3:172, AR 2:1475

2424

- 2425–2427. **Pins with triangular head, decorated with perforations, partially decayed**

1st half of the 9th cent.

bronze

length 13.7 cm; 15 cm; 16.8 cm,

head height 2.8 cm; 5 cm; 3.9 cm

Pryšmančiai, i. g. 7; Palanga, i. g. 20, 95

(female) LNM AR 3:152, AR 396:162, 695

2428. **Pin with triangular head, *plated, with studs, needle tip broken off**

9th cent.

bronze, tinned

length 16.4 cm, head 4×4.5 cm

Pryšmančiai, i. g. 26 (female) LNM AR 3:283

2428

2430, 2429

- 2429–2430. Smeigtukai trikampė smulkių skylučių ažūrine galvute, puošta *spurgeliais
IX a.
žalvaris; žalvaris, alavuota
ilg. 13,8 cm; 16,2 cm, galvučių pl. 3,8 cm; 4 cm
Palanga, g. k. 100, 123 (moterų)

LNM AR 396:756, 992

- 2431–2432. Smeigtukai trikampė galvute, puošta tankiais spurgeliais, pirmojo galvutė aptrupėjusi
IX a. pr., IX–X a.
žalvaris; žalvaris, alavas
ilg. 12,3 cm; 13,3 cm, galvutės pl. 2,9 cm
Palanga, g. k. 334; Genčiai I, g. k. 171 (LNM130; moterų)

LNMAR 396:2507; AR 694:1119

2433. Smeigtukas vinies formos karpyta galvute, dengta ornamentuota plokštele, adatos galas nulūžęs
X–XI a.
žalvaris, plokštelė sidabruota, geležis
ilg. 6,8 cm, galvutės sk. 2,5 cm
Genčiai I, g. k. 44 (LNM 30; vyro)

LNM AR 694:263

2434. Smeigtukas vinies formos galvute karpytais pakraščiais, dengta ornamentuota plokštele, adata nulūžusi
IX–X a.
žalvaris, plokštelė alavuota, geležis
ilg. 6,3 cm, galvutės sk. 2,5 cm
Genčiai I, g. k. 79 (LNM 60; paauglės)

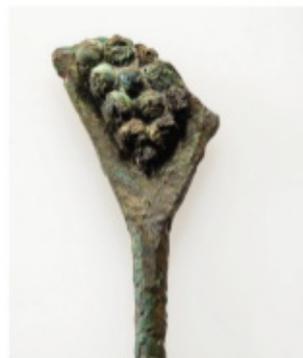
LNM AR 694:496

Lit.: Bliujienė, 1999, p. 77, pav. 9:2.

- 2429–2430. Pins with triangular openwork heads, decorated with perforations, with *studs

9th cent.
bronze, bronze, tin
length 13.8 cm; 16.2 cm,
head width 3.8 cm; 4 cm
Palanga, i. g. 100, 123 (female)

LNM AR 396:756, 992

2431

- 2431–2432. Pins with triangular head, densely decorated with hemisphere cones, first one's head partially decayed
early 9th cent., 9th–10th cent.
bronze; bronze, tin
length 12.3 cm; 13.3 cm, head width 2.9 cm
Palanga, i. g. 334;

Genčiai I, i. g. 171 (LNM 130; female)
LNM AR 396:2507, AR 694:1119

2433. Pin with cut-out nail-head-shaped head, plated, ornamented, needle tip broken off
10th–11th cent.
bronze, silvered plate, iron
length 6.8 cm, head diameter 2.5 cm
Genčiai I, i. g. 44 (LNM 30; male)

LNMAR 694:263

2434. Pin with cut-out nail-head-shaped head, plated, ornamented, needle broken off
9th–10th cent.
bronze, tinned, iron
length 6.3 cm, head diameter 2.5 cm
Genčiai I, i. g. 79 (LNM 60; female teenager)

LNMAR 694:496

Bibl.: Bliujienė, 1999, p. 77, ill. 9:2.

2435. Pin with cut-out nail-head-shaped head, needle broken off
9th–10th cent.
bronze, iron
length 12 cm (*15 cm),
head diameter 2.5 cm
Palanga, i. g. 143 (female)

LNM AR 396:1146

2435. **Smeigtukas vinies formos galvute karpytai pakraščiais, adata sulūžusi**
IX–X a.
žalvaris, geležis
ilg. 12 cm (*15 cm), galvutės sk. 2,5 cm
Palanga, g. k. 143 (moters)
LNMAR 396:1146

2433

2435

- 2436–2439. **Smeigtukų vinies formos galvutės karpytai pakraščiais**
IX–X a., IX a., X a., X–XI a.
žalvaris, *geležis
sk. 2,8 cm; 2,5 cm; 2,5 cm; 1,8 cm
Genčiai I, g. k. 65, 113 (LNM 46, 93);
Palanga, g. k. 18 (moterų);
Laiviai, d. k. 373 (LNM 375)
LNM AR 694:408, 867, AR 396:151, AR 2:2226
Lit.: *Bliujienė*, 1999, p. 77, pav. 9:4.

- 2436–2439. **Heads of pins, cut-out, nail-head-shaped**

9th–10th cent., 9th cent., 10th cent.,
10th–11th cent.
bronze, *iron
head diameter 2.8 cm; 2.5 cm; 2.5 cm;
1.8 cm

2440. **Smeigtukas vinies formos galvute karpytai pakraščiais, apnykęs**
XII–XIII a.
geležis
ilg. 28,5 cm, galvutės sk. 3 cm
Kapenieki, d. k. 30 (vyro) LNVMA 7637:15

Genčiai I, i. g. 65, 113 (LNM 46, 93);
Palanga, i. g. 18 (female);
Laiviai, c. g. 373 (LNM 375)
LNMAR 694:408, 867, AR 396:151, AR 2:2226
Bibl.: *Bliujienė*, 1999, p. 77, il. 9:4.

2441. **Smeigtukas vinies formos apskrita galvute su įvija ant adatos, galas nulūžęs**
X a.
žalvaris, geležis
ilg. 11,4 cm, galvutės sk. 2,3 cm
Genčiai I, g. k. 209 (LNM 162; moters)
LNMAR 694:1291

2440. **Head of pin, cut-out, nail-head-shaped, partially decayed**
12th–13th cent.
iron
length 28.5 cm, head diameter 3 cm
Kapenieki, c. g. 30 (male) LNVMA 7637:15

- 2442–2443. **Smeigtukai vinies formos apskrita galvute, antroji ornamentuota**
X–XI a.
žalvaris, geležis
likęs ilg. 5,4 cm; 5,2 cm,
galvučių sk. 2,3 cm; 2 cm
Laiviai; Gintališkė
LNM AR 2:2186; ŽMA GEK 16377

2441. **Pin with round nail-head-shaped head, with spiral on needle, needle tip broken off**
10th cent.
bronze, iron
length 11.4 cm, head diameter 2.3 cm
Genčiai I, i. g. 209 (LNM162; female)
LNMAR 694:1291

- 2444–2446. **Smeigtukai (?) vinies formos apskrita galvute, pirmoji ornamentuota**
X–XI a., XII a.–XIII a. 1 p.
žalvaris
ilg. 20,2 cm; 15,8 cm; 11 cm,
galvučių sk. 1,9 cm; 1,7 cm; 1,2 cm
Laiviai, d. k. 364 (LNM 225);
Griežė, d. k. d. II; Jazdaičiai
LNM AR 2:1334, AR 185:279; ŽMA GEK 3951 (A 444)
Lit.: *Gintautaitė-Butėnienė, Butėnas*, 2002, p. 44, pav. 38:2.

2443

2445

2447. **Smeigtuko vinies formos *galvute (?) adata**
IX a. 1 p.
geležis
ilg. 16 cm
Pryšmančiai, g. k. 7 (moters) LNM AR 3:153

- 2442–2443. **Pins with round nail-head-shaped head, latter – ornamented**
10th–11th cent.
bronze, iron
extant length 5.4 cm; 5.2 cm,
head diameter 2.3 cm; 2 cm
Laiviai; Gintališkė
LNMAR 2:2186; ŽMA GEK 16377

2448. **Smeigtukas rateline galvute su rombo formos plokštuma viduryje, dengta ornamentuota plokštele su akute, adata perlūžusi, galvutė aplūžusi**
X a.
žalvaris, alavuota, mėlynas stiklas
ilg. 20,5 cm, galvutės sk. 3,1 cm
Genčiai I, g. k. 102 (LNM 83; moters)
LNM AR 694:719
2449. **Smeigtukas rateline galvute su rombo formos plokštuma viduryje, dengta ornamentuota plokštele su *akute, adatos galas nulūžęs**
IX–X a.
žalvaris, sidabras, *stiklas
ilg. 19,5 cm, galvutės sk. 3,05 cm
Genčiai I, g. k. 130 (LNM 106; moters)
LNM AR 694:998
Lit.: Bliujienė, 1999, p. 75, pav. 8:1.
2450. **Smeigtukas rateline galvute su rombo formos plokštuma, *dengta plokštele ir 4 iškiliais cilindriškais ant lankelio**
IX–X a.
žalvaris, *sidabras, alavuota
ilg. 20 cm, galvutės sk. 3 cm
Laiviai, g. k. 225 (LNM 172; moters)
LNM AR 2:917
Lit.: Gintautaitė-Butėnienė, Butėnas, 2002, p. 42, pav. 36:4.
2451. **Smeigtukas rateline galvute su rombo formos plokštuma viduryje ir 4 iškiliais cilindriškais ant *lankelio bei audinio liekana**
IX a.
žalvaris, sidabras, alavuota, vilna
ilg. 14,5 cm, galvutės sk. 3,4 cm
Palanga, g. k. 31 (moters) LNM AR 396:264
- 2444–2446. **Pins (?) with round nail-head-shaped head, first – ornamented**
10th–11th cent., 12th cent. – 1st half of the 13th cent.
bronze
length 20.2 cm; 15.8 cm; 11 cm,
head diameter 1.9 cm; 1.7 cm; 1.2 cm
Laiviai, c. g. 364 (LNM 225);
Griežė, c. g. p. II; Jazdaičiai
LNM AR 2:1334, AR 185:279; ZMA GEK 3951 (A 444)
Bibl.: Gintautaitė-Butėnienė, Butėnas, 2002, p. 44, ill. 38:2.
2447. **Needle of a pin with round nail-head-shaped *head (?)**
1st half of the 9th cent.
iron
length 16 cm
Pryšmančiai, i. g. 7 (female) LNM AR 3:153
2448. **Pin with wheel-like head, with central rhomboid plate, plated, ornamented, with blue glass eye-inlay, needle broken, head partially decayed**
10th cent.
bronze, tinned, glass
length 20.5 cm, head diameter 3.1 cm
Genčiai I, i. g. 102 (LNM 83; female)
LNMAR 694:719
2449. **Pin with wheel-like head, with central rhomboid plate, plated, ornamented, with * blue glass eye-inlay, needle tip broken off**
9th–10th cent.
bronze, silver, *glass
length 19.5 cm, head diameter 3.05 cm
Genčiai I, i. g. 130 (LNM 106; female)
LNMAR 694:998
Bibl.: Bliujienė, 1999, p. 75, ill. 8:1.
2450. **Pin with wheel-like head, with rhomboid plate, *plated, with 4 protuberant cylinders on wheel**
9th–10th cent.
bronze, *silver, tinned
total length 20 cm, head diameter 3 cm
Laiviai, i. g. 225 (LNM 172; female)
LNM AR 2:917
Bibl.: Gintautaitė-Butėnienė, Butėnas, 2002, p. 42, ill. 36:4.
2451. **Pin with wheel-like head, with central rhomboid plate, with 4 protuberant cylinders on *wheel, decorated with hollows, fabric fragment**
9th cent.
bronze, silver, tinned, wool
length 14.5 cm, head diameter 3.4 cm
Palanga, i. g. 31 (female) LNM AR 396:264

2450, 2448

2451

2452

2452. **Smeigtukas rateline galvute su rombo formos plokštuma ir 4 iškiliais cilindriukais, puoštais *akutėmis ant lankelio, adatos galas nulūžęs**
IX–X a.
žalvaris, *stiklas
ilg. 5,7 cm, galvutės sk. 3,3 cm
Lankas LNVMA 11145:2

- 2453–2454. **Smeigtukai plokščia kiaurarašte galvute, dengta ornamentuota plokštele su 5 akutėmis**
IX a., X–XI a.
žalvaris, sidabras, mėlynas stiklas
ilg. 31,4 cm; 12,4 cm,
galvučių pl. 4,2 cm; 3,8 cm
Genčiai I, i. g. 113 (LNM 93);
Pryšmančiai, i. g. 12 (moterų)
LNM AR 694:866, AR 3:464
Lit.: Bliujienė, 1999, p. 77, pav. 9:4.

- 2455–2456. **Smeigtukai plokščia kiaurarašte galvute, dengta ornamentuota plokštele su 5 akutėmis; pirmas su *5 akutėmis, deformuotas, smaigalys nulūžęs; antrojo tik galvutė**
IX–X a.
žalvaris, sidabras, mėlynas stiklas
ilg. 24 cm, galvučių pl. 2,8 cm; 4 cm
Genčiai I, i. g. 137, 13 (LNM 112, 11; moterų)
LNM AR 694:987, 74

- 2457–2458. **Smeigtukai plokščia kiaurarašte galvute karpytais pakraščiais, *dengta ornamentuota plokštele**
IX–X a., X–XI a.
žalvaris, galvutės alavuotos
ilg. 21,2 cm; 21,5 cm,
galvučių pl. 3,5 cm; 4,3 cm
Palanga, i. g. 4 (moters); Kiauleikiai
LNM AR 396:29; KM GEK 7489

2452. **Pin with wheel-like head, with rhomboid plate, with 4 protuberant cylinders on wheel, decorated with * blue glass eye-inlays, needle tip broken off**
9th–10th cent.
bronze, *glass
length 5.7 cm, head diameter 3.3 cm
Lankas LNVMA 11145:2

- 2453–2454. **Pins with flat openwork head, plated, ornamented, with 5 blue glass eye-inlays**
9th cent., 10th–11th cent.
bronze, silver, glass
length 31.4 cm; 12.4 cm,
head width 4.2 cm; 3.8 cm
Genčiai I, i. g. 113 (LNM 93);
Pryšmančiai, i. g. 12 (female)
LNM AR 694:866, AR 3:464
Bibl.: Bliujienė, 1999, p. 77, il. 9:4.

2455

2456

- 2455–2456. **Pins with flat openwork head, plated, ornamented, with *5 and 5 blue glass eye-inlays, deformed, needle tip broken off, latter – head of pin**
9th–10th cent.
bronze, silver, glass
length 24 cm, head width 2.8 cm; 4 cm
Genčiai I, i. g. 137, 13 (LNM 112, 11; female)
LNM AR 694:987, 74

- 2457–2458. **Pins with flat cut-out openwork head, *plated, ornamented**
9th–10th cent., 10th–11th cent.
bronze, heads – tinned
length 21.2 cm; 21.5 cm,
head width 3.5 cm; 4.3 cm
Palanga, i. g. 4 (female); Kiauleikiai
LNM AR 396:29; KM GEK 7489

- 2459–2460. **Pins with flat openwork head, *plated, partially decayed**
9th–10th cent., 11th–12th cent.
bronze
length 26.3 cm, 12.2 cm,
head width 4.3 cm, 3.8 cm
Pryšmančiai, i. g. 56; Palanga, c. g. 176
(female) LNM AR 3:464, AR 396:1476

2458, 2461, 2462

2459–2460. Smeigtukai plokščia kiaurarašte galvute, *dengta plokštele, apnykę IX–X a., XI–XII a.
žalvaris
ilg. 26,3 cm; 12,2 cm,
galvučių pl. 4,3 cm; 3,8 cm
Pryšmančiai, g. k. 56; Palanga, d. k. 176
(moterų) LNM AR 3:464, AR 396:1476

2461–2462. Smeigtukai plokščia kiaurarašte galvute, *dengta ornamentuota plokštele X a.
žalvaris, *sidabras
ilg. 20,5 cm; 44 cm,
galvučių pl. 4,15 cm; 4,4 cm
Genčiai I, g. k. 8 (LNM 6); Palanga, g. k. 18
(moterų) LNM AR 694:51, AR 396:152

2463–2464. Smeigtukas plokščia kiaurarašte galvute, *dengta plokštele, sulankstytas, kito galvutė X–XI a.
žalvaris
viso ilg. 44 cm, galvučių pl. 3,2 cm; 4,2 cm
Kiauleikiai; Girkaliai
LNM AR 4:185, AR 492:352

2465–2466. Smeigtukai plokščia karpytais pakraščiais galvute su 8 ataugėlėmis, antrojo ir galvutė *dengta plokštele X–XI a., XII a.
žalvaris; žalvaris, *sidabras
ilg. 42,5 cm; 43 cm,
galvučių pl. 2,7 cm; 3,2 cm
Laiviai; Griežė, d. k. d. VI
LNM AR 2:640, AR 185:620

2461–2462. Pins with flat openwork head, *plated, ornamented
10th cent.
bronze, *silver
length 20.5 cm; 44 cm,
head width 4.15 cm; 4.4 cm
Genčiai I, i. g. 8 (LNM 6);
Palanga, i. g. 18 (female)
LNM AR 694:51, AR 396:152

2463–2464. Pin with flat openwork head, *plated, deformed, latter – head of pin
10th–11th cent.
bronze
total length 44 cm,
head width 3.2 cm; 4.2 cm
Kiauleikiai; Girkaliai
LNM AR 4:185, AR 492:352

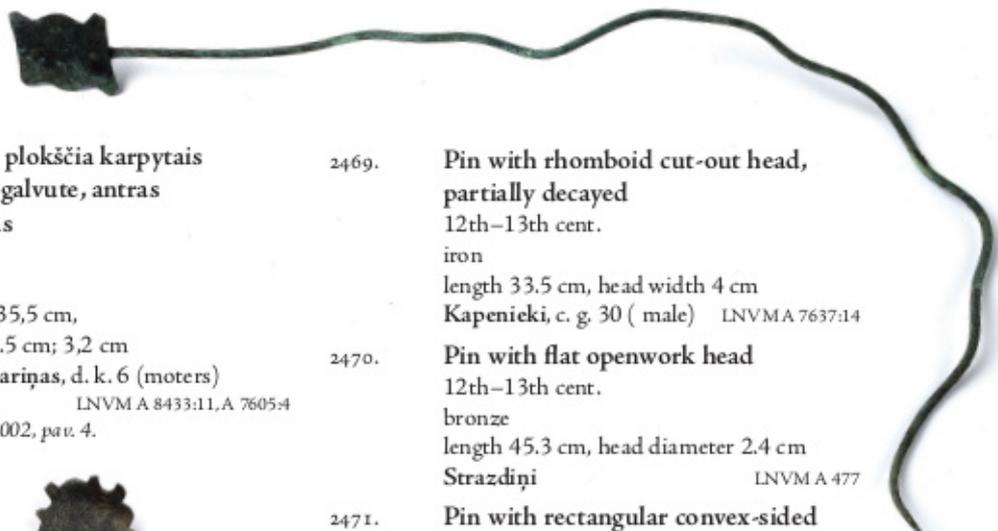
2465–2466. Pins with flat cut-out head, with 8 prongs, second *plated
10th–11th cent., 12th cent.
bronze; bronze, *silver
length 42.5 cm; 43 cm,
head width 2.7 cm; 3.2 cm
Laiviai; Griežė, c. g. p. VI
LNM AR 2:640, AR 185:620

2463

2467–2468. Pins with flat cut-out head, second deformed
12th–13th cent.
bronze
length 43,5 cm; 35,5 cm,
width 3,5 cm; 3,2 cm
Kapsėde; Apariņas, c. g. 6 (female)
LNM A 8433:11, A 7605:4
Bibl.: Zemitis, 2002, il. 4.

2471

- 2467–2468. Smeigtukai plokščia karpytais pakraščiais galvute, antras deformuotas
XII–XIII a.
žalvaris
ilg. 43,5 cm; 35,5 cm,
galvučių pl. 3,5 cm; 3,2 cm
Kapsėde, Apariņas, d. k. 6 (moters)
LNVM A 8433:11, A 7605:4
Lit.: Zemītis, 2002, pav. 4.

2467

2469. Smeigtukas rombo formos karpyta galvute, apnykęs
XII–XIII a.
geležis
ilg. 33,5 cm, galvutės pl. 4 cm
Kapenieki, d. k. 30 (vyro) LNVM A 7637:14
2470. Smeigtukas karpytais pakraščiais galvute
XII–XIII a.
žalvaris
ilg. 45,3 cm, galvutės sk. 2,4 cm
Strazdiņi LNVM A 477
2471. Smeigtukas profiliuotais šonais keturkampe galvute, deformuotas
XII–XIII a.
geležis
ilg. 45 cm, galvutė 3,2×2,7 cm
Strautiņi, d. k. 1 (vyro) LNVM A 10789:49
2472. Smeigtukas kryžine galvute su apskritomis plokštelėmis kryžmų galuose, *dengta plokštele, sulūžęs
VIII–IX a.
žalvaris, alavuota
ilg. 15,5 cm, galvutės pl. 3,8 cm
Palanga, g. k. 48 (moters) LNM AR 396:384

2469. Pin with rhomboid cut-out head, partially decayed
12th–13th cent.
iron
length 33.5 cm, head width 4 cm
Kapenieki, c. g. 30 (male) LNVM A 7637:14
2470. Pin with flat openwork head
12th–13th cent.
bronze
length 45.3 cm, head diameter 2.4 cm
Strazdiņi LNVM A 477
2471. Pin with rectangular convex-sided head, deformed
12th–13th cent.
iron
length 45 cm, head 3.2×2.7 cm
Strautiņi, c. g. 1 (male) LNVM A 10789:49
2472. Pin with cruciform head, with round flat terminals, *plated, broken
8th–9th cent.
bronze, tinned
length 15.5 cm, head width 3.8 cm
Palanga, i. g. 48 (female) LNM AR 396:384
2473. Pin with triangular head of 3 joined rounds, plated, ornamented, with 3* blue glass eye-inlays
8th cent.
bronze, silver
length 8.5 cm, head 2×2 cm
Laiviai, i. g. 107 (LNM 6; female) LNM AR 2:51
Bibl.: Bliujienė, 1999, p. 79, il. 10.
2474. Triangular pin with 2 (*3) cone-studs
7th–8th cent.
bronze, tin
head width 1.4 cm
Genčiai I, i. g. 236 (LNM 180) LNM AR 694:1974
- * Needle-like pin, broken
9th–10th cent.
iron
length 12.6 cm
Genčiai I, i. g. 171 (LNM 130; female) LNM AR 694:1119a
2475. Headwear decoration: several rows of ringlets
9th–10th cent.
bronze
4.6×2.1 cm
Genčiai I, i. g. 86 (LNM 67; female teenager) LNM AR 694:545

Kuršių archeologijos paminklai
Curonian archaeological sites

V–XIII a. kuršių kultūros paminklai
5th–13th cent. Curonian culture sites

- Piliakalniai / Hill-forts
- Kapinynai su griautiniais ir degintiniais kapais /
Inhumation and cremation graves
- Radimvietės / Loose finds

Baltijos jūra

Archeologijos paminklai Lietuvoje Archaeological sites in Lithuania

AKMENSKINĖ

Rietavo sav.

Kapinynas

XI–XIII a. degintiniai kapai

Burial ground

11th–13th cent. cremation graves ZMA

Lit.: Valatka, 2004a, p. 190–204.

ANKŠTAKIAI

Kretingos r.

Kapinynas

III–VI a. griautiniai kapai su akmenų vainikais

Burial ground

3rd–6th cent. inhumation graves with stone circles KM; VDKM

Lit.: Michelbertas, 1968, p. 112–115.

APUOLĖ

Skuodo r.

Kapinynas, senkapiai

X–XIV a. kapai

II–V, XVI a. atsiritiniai radiniai

Burial ground, old cemetery

10th–14th cent. graves

2nd–5th, 16th cent. loose finds LNM AR 428:1–58; VDKM; SM

Lit.: Baubonis, Kliaugaitė, 2002, p. 109–113.

BANDUŽIAI

Klaipėdos r.

Kapinynas

I–VI a. griautiniai kapai su akmenų vainikais ar be jų

VII–X a. griautiniai kapai

IX–XIII a. degintiniai kapai

I–XII a. atsiritiniai radiniai

Burial ground

1st–6th cent. inhumation graves with and without stone circles

7th–10th cent. inhumation graves

9th–13th cent. cremation graves

1st–12th cent. loose finds MLIM; LNM AR 839:1

Lit.: Nakaūtė-Vaitkūnskienė, 1976, p. 91–102;

Vaitkūnskienė, 1978c, p. 70–72;

Stankus, 1986b, p. 63–65;

Stankus, 1988a, p. 85–90; Stankus, 1990, p. 92–96;

Stankus, 1995;

Bračiulienė, 2006, p. 99–100.

DAPŠIAI

Mažeikių r.

Piliakalnis ir papėdės gyvenvietė

I tūkst. pr. m. e. pab.–XIII a. piliakalnio kultūrinis sluoksnis

I tūkst. vid.–XIII a. gyvenvietės kultūrinis sluoksnis

Hillfort, hillfort settlement

Late 1st millennium BC–13th cent. hillfort

Mid 1st millennium–13th cent. hillfort settlement

LNM AR 668:1–18, AR 669:1–2

Lit.: Daugudis, 1977a, p. 10–20; LPA, 2005b, p. 70–73.

DAUBARIAI

Mažeikių r.

Piliakalnis ir gyvenvietė

I tūkst.–XIII a. piliakalnio kultūrinis sluoksnis

I tūkst. gyvenvietės kultūrinis sluoksnis

Hillfort and hillfort settlement

1st millennium–13th cent. hillfort

1st millennium hillfort settlement

LNM AR 661:1–58, AR 662:1–2

Lit.: Daugudis, 1977b, p. 20–27;

Daugudis, 1978, p. 101–108; LPA, 2005b, p. 74–77.

EKETĖ

Klaipėdos r.

Piliakalnis ir gyvenvietė

I tūkst.–II tūkst. pr. piliakalnio kultūrinis sluoksnis

I tūkst.–II tūkst. pr. gyvenvietės kultūrinis sluoksnis

Hillfort and hillfort settlement

1st millennium–early 2nd millennium hillfort

1st millennium–early 2nd millennium hillfort settlement

LNM AR 673:1–112

Lit.: Merkevičius, 1974, p. 15–19;

LPA, 2005a, p. 414–415.

ĖGLIŠKIAI-ANDULIAI

Kretingos r.

Pilkapiai, kapinynas

V–I a. pr. m. e. pilkapiai su degintiniais kapais

II–III a. griautiniai kapai su akmenų vainikais

VII–XI a. griautiniai kapai

XI a.–XII/XIII a. 1 pusės degintiniai kapai

Barrows, burial ground

5th–1st cent. BC barrows with cremation graves

2nd–3rd cent. inhumation graves with stone circles

7th–11th cent. inhumation graves

11th cent.–12th/ half of 13th cent. cremation graves

LNM AR 636:1–56; KM

Lit.: Jablonskis, 1974, p. 82–86; Jablonskis, 1982, p. 35–37;

Blūjienė, 2005b, p. 93–96; Kanarskas, 2006b, p. 113–116;

Blūjienė, Messal, 2012, p. 128–131;

Blūjienė, Messal, 2013, p. 155.

GENČAI I

Kretingos r.

Kapinynas

I–VII/VIII a. pr. griautiniai kapai su akmenų vainikais
VIII–XI a. griautiniai kapai
IX/X–XII a. degintiniai kapai

Burial ground

1st cent.–early 7th/8th cent. inhumation graves with stone circles

8th–11th cent. inhumation graves

9th/10th–12th cent. cremation graves

LNM AR 694:1–2277; VDKM

Lit.: Merkevičius, 1984, p. 80–83;

Merkevičius, 1986, p. 58–61;

Merkevičius, 1988, p. 78–82;

Stankus, 1994, p. 163–167; Stankus, 1996, p. 118–122;

Stankus, 1998, p. 204–207.

GENČAI II

Kretingos r.

Kapinynas

X–XII a. griautiniai ir degintiniai kapai

Burial ground

10th–12th cent. inhumation and cremation graves

LNM AR 601:1–153

Lit.: Stankus, 1984, p. 90–92; Stankus, 1986a, p. 65–67;

Stankus, 2002, p. 199–243.

GINTALIŠKĖ

Plungės r.

Kapinynas

X–XI a. griautiniai ir degintiniai kapai karstuose

XI a. pab.–XIII a. pr. degintiniai kapai karsteliuose

XIV a.–XV a. pr. degintiniai kapai mažose duobutėse

XII–XV a. apeiginės duobės, ugniavietė

Burial ground

10th–11th cent. inhumation and cremation graves

in usual coffins

Late 11th cent.–early 13th cent. cremation graves

in little coffins

14th cent.–early 15th cent. cremation graves in little pits

12th–15th cent. ritual pits, fireplace

LNMAR 24:1–5, AR 32:1–15; ŽMA

Lit.: Valatka, 1970, p. 89–99; Valatka, 2004c, p. 205–221.

GINTARAI

Kretingos r.

Kapinynas

I tūkst. pr. m. e.–II tūkst. pr. gyvenvietė

IV–I a. pr. m. e. pilkapiai

II a.–V a. vid. griautiniai kapai su akmenų vainikais

XI–XII a. griautiniai ir degintiniai kapai

Burial ground, ancient settlement, barrows

1st millennium BC–early 2nd millennium settlement

4th–1st cent. BC barrows

2nd cent.–mid 5th cent. inhumation graves with stone circles

11th–12th cent. inhumation and cremation graves

LNMAR 651:1–53; KM

Lit.: Michelbertas, 1980, p. 66–68; Michelbertas, 1982,

p. 37–39; Jablonskis, 1988b, p. 74; Michelbertas, 2002,

p. 34–74; Pečiūnaitė-Bazienė, 2002, p. 75–78;

Barkus, 2002, p. 79–80; Kanarskas, 2008a, p. 74–76.

GIRKALIAI

Klaipėdos r.

Kapinynas

VIII–XIII a. griautiniai ir degintiniai kapai

Burial ground

8th–13th cent. inhumation and cremation graves

LNMAR 492:1–483; MLIM

GODELIAI

Plungės r.

Kapinynas, senkapiai

VIII–IX a. griautiniai kapai

IX–XIII a. degintiniai kapai

XV–XVII a. kapai

Burial ground, old cemetery

8th–9th cent. inhumation graves

9th–13th cent. cremation graves

15th–17th cent. inhumation graves

ŽMA; VDKM

Lit.: Valatkienė, 1988a, p. 107–110.

GRIEŽĖ

Mažeikių r.

Kapinynas

XII–XIII a. degintiniai ir griautiniai kapai

X–XI a. atsitiktiniai radiniai

Burial ground

12th–13th cent. cremation and inhumation graves

10th–11th cent. loose finds

LNM AR 185:1–1491

Lit.: Varnas, 1982, p. 75–78; Varnas, 1984, p. 108–111.

GRIEŽĖ II

Mažeikių r.

Senkapiai

XV a. pab.–XVII a. kapai

Old cemetery

Late 15th cent.–17th cent. inhumation graves

LNM AR 634:1–65

Lit.: Varnas, 1986a, p. 24–36.

IMBARĖ

Kretingos r.

Piliakalnis ir papėdės gyvenvietė

I tūkst. pr. m. e. pab.–XIII a. piliakalnio kultūrinis

sluoksnis

I tūkst.–II tūkst. pr. gyvenvietės kultūrinis sluoksnis

Piliakalnis

LNMAR 523:1–12, 73–264; KM

Gyvenvietė

LNM AR 523:13–72, AR 815:1–103

Hillfort and hillfort settlement

Late 1st millennium BC–13th cent. hillfort

1st millennium–early 2nd millennium hillfort settlement

Hillfort

LNMAR 523:1–12, 73–264; KM

Hillfort settlement

LNM AR 523:13–72, AR 815:1–103

Lit.: Daugudis, 1970, p. 29–36;

Daugudis, 1980, p. 22–25; Daugudis, 1982, p. 32–34;

Daugudis, 1984, p. 20–22; Daugudis, 1986, p. 20–22;

Daugudis, 1988, p. 26–28; Daugudis, 1990b, p. 26–27;

Daugudis, 1990a, p. 54–65; LPA, 2005a, p. 444–445;

Kanarskas, 2005a, p. 37–38; Kanarskas, 2008b,

p. 76–79.

Archeologijos paminklai Latvijoje Archaeological sites in Latvia

ĀPARIŅAS (Kazdangas Apariņas)

Aizputes nov. (Kuldīgas r.)

Kapinynas

XI–XIII a. degintiniai kapai

Burial ground

11th–13th cent. cremation graves

LNVM A 7600–7606, A 7651:1–13

ĀBRAMI (Rāvas Ābrami, Strungas, Dupļi)

Durbes nov.

Kapinynas

XI–XVII a. degintiniai ir griautiniai kapai

Burial ground

11th–17th cent. cremation and inhumation graves

LNVM KPM 2012, KPM 2045, KPM 2059, A 1891–1912,

A 7108:1–13, A 7234:1–2, A 9248:1–5;

LVMM LM 13265–13290, 15842–15976

Lit.: Stepiņš, 1967, p. 31.

BUNKA (Bunkas muiža, Bunkas grantsbedres)

Priekules nov. (Liepājas r.)

Kapinynas

VI–X a. griautiniai kapai ir atsitiktiniai radiniai

XI–XII a. degintiniai kapai

Burial ground

6th–10th cent. inhumation graves and loose finds

11th–12th cent. cremation graves

LNVM A 7017, A 7053, A 7289, A 8134–8135,

A 8137–8141, A 8298, A 8423, A 8738–8751,

A 8814, A 9229, A 9788

DARVDEDŽI (Jūrkalnes Darvdedži)

Ventspils nov. (Ventspils r.)

Senkapiai

XV–XVII a. degintinis kapas ir griautiniai kapai

Old cemetery

15th–17th cent. cremation grave and inhumation graves

LNVM A 9188–9199

Lit.: Šnore, 1937, p. 37–64.

DĀRZNIEKI (Gramzdas Dārznieki)

Priekules nov. (Liepājas r.)

Kapinynas

XI–XII a. degintiniai kapai

Burial ground

11th–12th cent. cremation graves

LNVM A 7541:1–9, A 7580–7582, A 9063

DURBES EZERS

Durbes nov. (Liepājas r.)

Radimvietė

III–IV a. atsitiktiniai radiniai

XII–XIII a. atsitiktiniai radiniai

Find site

3rd–4th cent. loose finds

12th–13th cent. loose finds

LNVM KPM 148, KPM 2080

ELKAS ŪEZĒNI (Priekules Elkas Ūezēni)

Priekules nov. (Liepājas r.)

Kapinynas

IV–VII a. atsitiktiniai radiniai

Burial ground

4th–7th cent. loose finds LNVM A 7015, 8737, A 12124

ŪEISTAUTI (Rucavas Ūeistauti)

Rucavas nov. (Liepājas r.)

Kapinynas

IV–VII a. griautiniai kapai ir atsitiktiniai radiniai

Burial ground

4th–7th cent. inhumation graves and loose finds

LNVM A 9185–9187, A 9904–9930

Lit.: Moora, 1952, p. 91–94; Latvijas..., 1974, p. 146.

GROBIŅA

Grobiņas nov.

Radimvietė

III a. atsitiktinis radinys

Find site

3rd cent. loose find

LNVM A 12554

JŪRKALNE

Ventspils nov. (Ventspils r.)

Radimvietė

XIV–XV a. atsitiktiniai radiniai

Find site

14th–15th cent. loose finds

LNVM A 1983–1985

KALNAZĪVERTI (Virgas Kalnaziverti)

Priekules nov. (Liepājas r.)

Kapinynas

III–V a. griautinis kapas ir atsitiktiniai radiniai

Burial ground

3rd–5th cent. inhumation grave and loose finds

LNVM A 12282:1–4; LVMM 24326–24335

Lit.: Vasks, 1988, p. 31–44.

KALNIŅI (Alsungas Kalniņi)*Alsungas nov. (Kuldīgas r.)***Kapinynas**

XII–XIV a. degintīnī kapai

XI–XV a. atsitiktīnī radīnī

Burial ground

12th–14th cent. cremation graves

11th–15th cent. loose finds

LNVM A 4157–4163, A 5835–5843, A 7578,
A 11890, A 11892, A 11667–11686; KNM*Lit.: Cimermane, Urtāns, 1961, p. 12–13.***KALNIŅI (Bunkas Kalniņi)***Priekules nov. (Liepājas r.)***Kapinynas**

VI–IX a. atsitiktīnī radīnī

Burial ground

6th–9th cent. loose finds

LNVM A 8488:1–30

KAPENIEKI (Raņķu Kapenieki)*Skrundas nov. (Kuldīgas r.)***Kapinynas**

XI–XIII a. degintīnī kapai

Burial ground

11th–13th cent. cremation graves

LNVM A 3858–3865, A 7607–7645, A 7688, A 7842–7845

KAPSĒDE (Medzes Kapsēde)*Grobiņas nov. (Liepājas r.)***Kapinynas**

III–VI a. griautinī kapai ir atsitiktīnī radīnī

XIII a. atsitiktīnī radīnī iš degintīnī kapu

XVI–XVII a. atsitiktīnī radīnī iš griautinī kapu

Burial ground

3rd–6th cent. inhumation graves and loose finds

13th cent. loose finds from cremation graves

16th–17th cent. loose finds from inhumation graves

LNVM KPM 278B, KPM 290, KPM 2009, KPM 7200,

RLB 1161–1167, A 8433, A 8493; TU; LVMM;

JVMM; MVFGB; GIM

*Lit.: Kruse, 1842, lent. 33, 59; Moona, 1938, p. 58–62;**Činters, 1936, p. 47–61;**Virse, 2011a, b, p. 10, 12, p. 31–32.***LANKAS (Kalētu Lankas)***Priekules nov. (Liepājas r.)***Kapinynas**

VI–XIII a. atsitiktīnī radīnī

XVI–XVII a. atsitiktīnī radīnī

Burial ground

6th–13th cent. loose finds

16th–17th cent. loose finds LNVM A 11145

LAUKMUIŽA (Dundagas Laukmuiža)*Dundagas nov. (Talsu r.)***Senkapī**

XIII–XIV a. griautinī kapai

Old cemetery

13th–14th cent. inhumation graves

LNVM A 7313–7334, A 7419, A 8290–8297,

A 9434–9440, A 9706

*Lit.: Šnore, 1938, p. 111–121.***LĒŅI (Rudbārzu Lēņi, Lēņu Mācītājmuiža, Lēnas)***Skrundas nov. (Kuldīgas r.)***Kapinynas, senkapī**

I–II a. atsitiktīnī radīnī

X–XI a. atsitiktīnī radīnī iš griautinī kapu

XII–XIII a. atsitiktīnī radīnī iš degintīnī kapu

XIV–XVII a. atsitiktīnī radīnī iš griautinī kapu

Burial ground, old cemetery

1st–2nd cent. loose finds

10th–11th cent. loose finds from inhumation graves

12th–13th cent. loose finds from cremation graves

14th–17th cent. loose finds from inhumation graves

LNVM A 8514, A 9177; KNM; VVM

LĪGUTI (Durbes Līguti)*Durbes nov. (Liepājas r.)***Radīnvietē**

III–IV a. atsitiktīnī radīnī

XI–XIII a. atsitiktīnī radīnī

Find site

3rd–4th cent. loose finds

11th–13th cent. loose finds LNVM KPM 2016:1, A 1782

MĀCĪTĀJMUIŽA (Grobiņas**Mācītājmuiža, Pastorāts, Priediēns)***Grobiņas nov. (Liepājas r.)***Kapinynas**

VII–IX a. degintīnī kapai

Burial ground

7th–9th cent. cremation graves

LNVM A 7186–7197, A 11225–11246, A 12061,

A 12690, VI 111:1–64; LVMM; GE

*Lit.: Neriman, 1958, p. 200; Petrenko, Urtāns, 1995, p. 19.***MATKULE***Kandavas nov. (Tukuma r.)***Kapinynas**

XII–XV a. atsitiktīnī radīnī

Burial ground

12th–15th cent. loose finds

RDM III 175–241, A 9305:1–7, A 9306:1–219

Lit.: Katalog., 1896, p. 46, nr. 421, 422.

Santrumpos Abbreviations

GE	Государственный Эрмитаж (Петербург) / Valstybinis ermitažas (Sankt Peterburgas) / Hermitage Museum (Saint Petersburg)	d. k.	degintinis kapas
		c. g.	cremation grave
GIM	Государственный исторический музей (Москва) / Valstybinis istorijos muziejus (Maskva) / State Museum of History (Moscow)	d. k. d.	degintinių kapų duobė
		c. g. p.	pit of cremation graves
JVMM	Ģederta Eliasa Jelgavas vēstures un mākslas muzejs / Jelgavas Ģederto Eliaso istorijos ir dailės muziejus / Jelgava History and Art Museum	g. k.	griautinis kapas
		i. g.	inhumation grave
KM	Kretingos muziejus / Kretinga Museum	k. d.	kapų duobė
KNM	Kuldīgas novada muzejs / Kuldygos krašto muziejus / Kuldyga Land Museum	g. p.	grave pit
		s.	simbolinis kapas
KPM	Kurzemes Provinces muzejs / Kuršo provincijos muziejus / Kurländisches Provinzialmuseum in Mitau	s.	symbolic grave
		nov.	novads (LV) / kraštas / land
LNM	Lietuvos nacionalinis muziejus / National Museum of Lithuania	r.	rajonas / district
LVMM	Liepājas vēstures un mākslas muzejs / Liepojos istorijos ir dailės muziejus / Liepāja History and Art Museum	sav.	savivaldybė / local administration
MLIM	Mažosios Lietuvos istorijos muziejus / History Museum of Lithuania Minor	Lazdininkai x/x	kapo nr./tyrinėjimų metai
MM	Mažeikių muziejus / Mažeikiai Museum		grave Nr/research date
MVFGB	Museum für Vor- und Frühgeschichte des Staatlichen Museen zu Berlin / Priešistorės ir ankstyvosios istorijos muziejus (Berlynas) / Museum for Prehistory and Early History (Berlin)	LNM xx	kapų numeracija LNM / grave Nr at LNM
RDM	Rīgas Doma muzejs / Rygos Domo muziejus / Riga Dom Museum	*	neišlikę duomenys, minimi tyrinėjimų ataskaitoje; duomenys, aptikti atlikus laboratorinius tyrimus information in report, not survived; information after laboratory research
SM	Skuodo muziejus / Skuodas Museum		
ŠAM	Šiaulių „Aušros“ muziejus / Šiauliai „Aušra“ Museum		
TNMM	Talsu novada muzejs / Talsų krašto muziejus / Talsu District Museum		
TU	Tartu Ülikool / Tartu universitetas / Tartu University		
VDKM	Vytauto Didžiojo karo muziejus / War Museum of Vytautas the Great		
VVM	Ventspils muzejs / Ventspilio muziejus / Ventspils Museum		
ŽMA	Žemaičių muziejus „Alka“ / Samogitian Museum „Alka“		

Radinių tipai pagal autorius

Types in accordance by authors

Almgren pagal Almgren O. 1923: *Studien über Nordeuropäische Fibelformen*

Bliujienė pagal Bliujienė A. 1999: *Vikingų epochos kuršių papuošalų ornamentika*

Bitner-Wróblewska pagal Bitner-Wróblewska A. 2001: *From Samland to Rogaland*

Kuncienė pagal Kuncienė O. 1978a, b:
Antkaklės, Smeigtukai, LAA, t. 4

Michelbertas pagal Michelbertas M. 1978c:
Smeigtukai, LAA, t. 4

Michelbertas '86 pagal Michelbertas M. 1986:
Senasis geležies amžius Lietuvoje

Tautavičius pagal Tautavičius A. 1978a:
Segės, LAA t. 4

Tautavičius '96 pagal Tautavičius A. 1996:
Vidurinis geležies amžius Lietuvoje

Vaitkunskienė pagal Vaitkunskienė L. 1978a, b:
Segės, Apyrankės, LAA, t. 4.

Nepublikuoti šaltiniai

Written sources

- Butkus D., Lazdininkų (Kalnalaukio) senovės gyvenvietės ir kapinyno (Darbėnų sen., Kretingos r.) 2000 m. archeologinių tyrinėjimų ataskaita. In LII R, f. 1, b. 3667
- Jablonskis I., Kašucių Kretingos r. pilkapių tyrinėjimai 1975 m. In LII R, f. 1, b. 431
- Jablonskis I., Kveciai, Kretingos r. (1980 10 18 aptiktas apardytas kapas). In LII R, f. 1, b. 762
- Jablonskis I., Kretingos m. senkapio Nr.1 1983 m. tyrimai. In LII R, f. 1, b. 1056
- Jablonskis I., Kartenos ir apylinkės kultūros paminklų tyrinėjimai / Kartenos senk., Gintarų kap., Kretingos r. 1987 m. In LII R, f. 1, b. 1360
- Kanarskas J., Andulių Kretingos r. Žalgirio apyl. plokštinio kapinyno 1988 m. tyrinėjimų ataskaita. In LII R, f. 1, b. 1736
- Kulikauskas P., Kurmaičių Kretingos r. kapinyno 1950, 1951 m. tyrinėjimų ataskaitos ir radinių sąrašai. In LNM ARA 5
- Kulikauskas P., Kulikauskienė R., Laivių Kretingos r. kapinyno 1949, 1950, 1951 m. tyrinėjimų ataskaitos ir radinių sąrašai. In LNM ARA 3
- Kulikauskienė R., Janauskas K., Šimėnas V., Prysmančių Kretingos r. kapinyno 1984, 1985, 1986, 1990 m. tyrinėjimų ataskaitos ir radinių sąrašai. In LNM ARA 190
- Merkevičius A., Kvecių km. Kretingos r. pilkapių-kapinyno tyrinėjimų ataskaita. 1963. In LII R, f. 1, b. 186
- Merkevičius A., Genčių I Kretingos r. kapinyno 1983, 1984, 1985 m. tyrinėjimų ataskaitos ir radinių sąrašai. In LNM ARA 182
- Merkevičius A., Genčių I Kretingos r. kapinyno 1986, 1987 m. tyrinėjimų ataskaitos ir radinių sąrašai. In LNM ARA 183
- Michelbertas M., Gintarų Kretingos r. kapinyno 1978, 1980, 1981 m. tyrinėjimų ataskaitos ir radinių sąrašai. In LNM ARA 142
- Patkauskas S., Lazdininkų senkapio Kretingos r. 1976 m. archeologinių tyrimų ataskaita. In LII R, f. 1, b. 453
- Radzvilovaitė E., Kašucių kapinyno Kretingos r. 1969 m. tyrinėjimų ataskaita. In LII R, f. 1, b. 324
- Stankus J., Genčių I Kretingos r. kapinyno 1993, 1994, 1995 m. tyrinėjimų ataskaitos ir radinių sąrašai. In LNM ARA 184
- Stankus J., Genčių I Kretingos r. kapinyno 1996, 1997 m. žvalgomųjų archeologinių tyrinėjimų ataskaitos ir radinių sąrašai. In LNM ARA 184b
- Stankus J., Genčių II Kretingos r. kapinyno 1983, 1985 m. tyrinėjimų ataskaitos ir radinių sąrašai. In LNM ARA 181
- Stankus J., Bandužių Klaipėdos r. kapinyno 1985, 1986, 1987 m. tyrinėjimų ataskaitos ir radinių sąrašai. In LNM ARA 199
- Stankus J., Kurmaičių-Pajuodupių Kretingos r. kapinyno 1979 m. tyrinėjimų ataskaita ir radinių sąrašas. In LNM ARA 150
- Tamulynas L., Jogučių kapinyno Klaipėdos r. 1999 m. archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų ataskaita. In LNM ARA 312
- Tautavičius A., Palangos (S. Dariaus ir S. Girėno g.) VIII–XIII a. kapinyno 1961, 1962 m. tyrinėjimų ataskaitos. In LNM ARA 27
- Tautavičius A., Palangos (S. Dariaus ir S. Girėno g.) VIII–XIII a. kapinyno 1961, 1962 m. radinių sąrašai. In LNM ARA 28
- Tautavičius A., Palangos (S. Dariaus ir S. Girėno g.) VIII–XIII a. kapinyno 1961, 1962 m. tyrinėjimų planai. In LNM ARA 28a
- Tautavičius A., Palangos (Baltijos a.) II–III a. kapinyno 1962 m. tyrinėjimų ataskaita ir radinių sąrašas. In LNM ARA 29
- Valatka V., Gintališkės kapinyno Plungės r. 1968–1969 m. ir 1971 m. tyrinėjimų ataskaita. In LII R, f. 1, b. 435
- Valatkienė L., Kuršų kapinyno Telsių r. Luokės apyl. 1987 m. tyrinėjimų ataskaita. In LII R, f. 1, b. 1833
- Valatkienė L., Godelių kapinyno Plungės r. Šateikių apyl. 1986 m. tyrinėjimų ataskaita. In LII R, f. 1, b. 1711
- Varnas A., Griežės Mažeikių r. kapinyno 1981, 1982, 1983 m. tyrinėjimų ataskaitos ir radinių sąrašai. In LNM ARA 162
- Varnas A., Griežės Mažeikių r. senkapio 1981 m. tyrinėjimų ataskaita ir radinių sąrašas. In LNM ARA 180
- Varnas A., Laistų Klaipėdos r. kapinyno 1984 m. žvalgomųjų archeologinių tyrimų ataskaita. In LNM ARA 18
- Volkaitė-Kulikauskienė R., Kulikauskas P., Girkalių Klaipėdos r. kapinyno 1966 m. tyrinėjimų ataskaita ir radinių sąrašas. In LNM ARA 52
- Žulkus V., Slengių senkapio Klaipėdos r. archeologinių tyrimų ataskaita. 1977–1978 m. In LII R, f. 1, b. 67.